Papers of the Institute for Bulgarian Language, 39, 359 – 395
Print ISSN 0323-9934, Online ISSN 2603-3402

DOI: 10.47810/PIBL.XXXIX.26.10

СЛОВОТВОРЧЕСТВО И ЕКСПРЕСИВНОСТ. СЛОВООБРАЗУВАТЕЛНА И СЕМАНТИЧНА ИНТЕГРАЦИЯ НА СЪЩЕСТВИТЕЛНОТО *ТРОЛ* (‘УЧАСТНИК В ИНТЕРНЕТ КОМУНИКАЦИЯ, КОЙТО ПУБЛИКУВА ПРОВОКИРАЩИ КОМЕНТАРИ’) В СЪВРЕМЕННАТА БЪЛГАРСКА РЕЧ

Иван Тенев
Софийски университет „Св. Климент Охридски“, България

WORD-CREATION AND EXPRESSIVITY. DERIVATIONAL AND SEMANTIC INTEGRATION OF THE NOUN Bg. *ТРОЛ* (‘A PARTICIPANT IN INTERNET COMMUNICATION WHO POSTS PROVOCATIVE COMMENTS’) IN CONTEMPORARY BULGARIAN SPEECH*

Ivan Tenev
Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Bulgaria

Резюме: В студията се анализират и класифицират семантично и според използваните словообразователни средства регистрираните в българския интернет узус деривати на съществителното *трол* ‘участник в интернет комуникация, който публикува провокиращи коментари’. Така се очертава високата степен на словообразователна и семантична интеграция на *трол* в съвременната българска реч. Независимо от неологичния си статут разгледаните единици са пример за широките възможности на българското оценъчно и експресивно словообразуване. В по-общ план се описват и някои по-слабо засегнати в научната литература словообразователни модели, които показват известна активност в оказионалното словообразуване.

Ключови думи: български език; словообразуване; оказионална лексика; разговорна реч

* Copyright of each paper stays with the respective authors. The works in the Papers of the Institute for Bulgarian Language are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0. International Licence (CC BY 4.0).

Abstract: This study analyses and classifies the derivatives of the Bulgarian noun *трол* 'Internet troll' based on their semantics and the word-formation tools employed. Drawing on data from Bulgarian internet usage, it traces the high degree of *трол*'s derivational and semantic integration into contemporary Bulgarian colloquial speech. Regardless of their neological status, the examined lexical units exemplify the broad potential of Bulgarian evaluative and expressive word-formation. The study also describes some under-examined word-formative patterns that show a certain degree of productivity in nonce word-formation.

Keywords: Bulgarian language; word formation; nonce words; colloquial speech

ВЪВЕДЕНИЕ

С бурното развитие на комуникацията в интернет се формира т. нар. писмена разговорна реч, „която съдържа сходни черти както с писмената, така и устната реч, но притежава и редица свои особености" и заема междинно положение в континуума, образуван от писмената и устната реч (Kotsev 2016: 5, 11). За нея са характерни стремежът към нестандартност и креативност и свързаната с него повишена употреба на емоционално-оценъчни и експресивни езикови средства и различни прояви на езикова игра. По-голямата част от онлайн общуването се осъществява анонимно и асинхронно – в интернет форуми, в коментарни полета към статии в новинарски сайтове и блогове, чрез постове в социалните мрежи и коментари към тях и др. Това улеснява използването на експресивни, понякога достигащи до грубост и вулгарност, средства най-вече от словообразувателното и лексикалното езиково равнище. От друга страна, както подчертава Л. Кирова, „огромна част от нашата речева продукция и консумация се осъществява във виртуалното пространство", а „наблюдението върху процесите, протичащи в това дискурсивно поле, осигурява поглед върху динамиката на процесите и тенденциите изобщо в езика" (Kirova 2016: 352).

Обект на изследване в настоящата студия е скандинавизмът[1] *трол* в по-новото му значение 'участник в интернет комуникация, който публикува провокиращи коментари', както и богатото му словообразувателно гнездо.

[1] Макар и разглежданото тук значение да не е възникнало на скандинавска почва, съществителното *трол* се определя като скандинавизъм, доколкото с първоначалното си значение 'свръхестествено същество в скандинавските народни вярвания' думата е заета в българския език от континенталните скандинавски езици още в края на XIX век (вж. по-долу). При това не могат да се изключат и прояви на т. нар. отразено значение (англ. reflected meaning) – т. е. случаи, в които едното от значенията на полисемантичната дума повлиява конотативната и прагматичната натовареност на думата в друго нейно значение (Leech 1974: 19). За връзката между двете значения на лексемата *troll* в английския език виж по-подробно Birkbak 2018.

Целта на изследването е да бъдат анализирани и класифицирани семантично и според използваните словообразователни средства регистрираните в българския интернет узус деривати и така да се очертае степента на словообразователна и семантична интеграция (по термините на М. Попова (Popova 2003) на разглеждания лексико-семантичен вариант в писмената разговорна реч.

Като екскурс в по-общ план се представят и някои по-слабо засегнати в научната литература словообразователни модели с повишаваща се активност в оказионалното и експресивното словообразуване (вж. напр. т. 2.2.1, 3.1.2, 4.3, 4.6, 5.2).

Категоричното определяне на неологичния статус на производните не е възможно и не е сред целите на изследването. Повечето от коментираните деривати с основа *трол* са *относително* утвърдени в писмената разговорна реч (срещат се поне пет пъти в интернет узуса към момента на провеждане на изследването), т. е. могат да бъдат определени като неологизми (факти на езика). Друга част са по-слабо представени количествено и затова се приемат за оказионализми – т. е. лексикални иновации на равнището на речта. По необходимост използвам и термина *потенциална дума* за онези формации, които все още не съществуват в узуса, но биха могли да възникнат по активен словообразователен модел. Тях отбелязвам със знака*.[2]

Корпусът на изследването е съставен чрез търсене на производните на *трол* в електронния корпус от български онлайн текстове CLASSLA-web.bg 1.0 (Ljubešić et al. 2024) и в българското интернет пространство изобщо чрез търсачката Google Search в текстове, писани от носители на българския език като роден. Поради по-ограничените възможности за търсене в Google Search[3] в сравнение с CLASSLA-web.bg 1.0 съществуването на част от производните единици е установено дедуктивно на базата на езиковата ми интуиция и чрез търсене на възможни деривати на *трол*, оформени с регистрираните в научната литература (Avramova 2003; Bondzholova 2007; Georgieva 2013a; Georgieva 2013b; Nisheva 2011; Sumrova 2018) средства, характерни за оказионалното и експресивното словообразуване. Примери за употребата на образуванията се привеждат в случаите, в които контекстът е необходим за изясняването на семантиката и употребата им. Примерите са автентични, като се посочват източникът им и годината на публикуване, а правописът е запазен.

---

[2] За съдържанието на термините неологизъм, оказионализъм и потенциална дума вж. по-подробно дискусията у Blagoeva, Kolkovska 2013: 219 – 229.

[3] За пригодността на интернет пространството като електронен корпус за засвидетелстване на различни езикови иновации при квалитативни изследвания като настоящото вж. напр. Diemer 2011, т. 1.

Изследването е предимно квалитативно и релационно, т. е. **основните изследователски въпроси** са: кои са словообразователните модели, в които съществителното *трол* се включва като мотивираща дума; какъв е характерът на семантичните отношения между дериватите с основа *трол* – комплементарни или конкурентни (т. е. синонимни); включват ли се производните в съществуващи модели на редовна многозначност (по термина на Ю. Д. Апресян (Apresjan 1974: 16). Поради тази причина текстовата честота на дериватите (англ. token frequency) в CLASSLA-web.bg 1.0 и google.com се посочва само за малка част от образуванията, като се използват съответно означенията nSk X и Gl X, където X е числото на броя на срещанията на лексемата във всичките ѝ словоформи.

В българската писмена реч съществителното *трол* със значение ‘свръхестествено същество в скандинавската митология’, доколкото успях да установя, се регистрира за първи път като фолклористичен термин в „Le chat botté. Сравнителна фолклорна студия“ от Иржи Поливка (Polivka 1900: 810 – 811). По-новото значение ‘участник в интернет комуникация, който публикува провокиращи коментари’ е продукт на семантично калкиране с източник английския език. Най-ранната употреба на съществителното *troll* в това значение в английския език, регистрирана в Oxford English Dictionary (OED 2024a), е в пример от 1992 г. От диахронна гледна точка в английския двете значения не са свързани, т. е. става въпрос за омонимия поради случайно звуково съвпадение. В основата на по-новото значение лежи глаголът *to troll* ‘ловя риба с въдица, която се влачи от лодка’ и по-точно девербативът към него *trolling*, с който в края на 80-те и началото на 90-те години на XX век по метафоричен път започва да се означава целенасоченото провокиране на новопостъпили участници в интернет групи за комуникация с цел забавление. Съответният засвидетелстван в писмени източници от 90-те години nomen agentis *troller* постепенно се измества от лексемата *troll*, чието агентивно значение на свой ред вероятно се е развило метонимично от инструменталното значение ‘съобщение, публикувано с цел да провокира’ (вж. и OED 2024a). Причината за надделяването на формата *troll* над *troller* вероятно е семантична реинтерпретация, в резултат на която двете поначало омонимни значения на *troll* започват да се схващат като проява на полисемия.[4] Преходът от омонимия към полисемия, изглежда, се е осъществил (или е в процес на осъществяване) в английския език, като съществителното *troll* в част от съвременните речници на английския език вече се третира като полисемантична единица.

[4] Вж. бележката в Oxford English Dictionary (OED 2024a), че значението ‘интернет трол’ „вероятно е повлияно“ от значението ‘митологично същество’.

В началото на XXI век с развитието на интернет комуникацията по-новото значение се заема в множество приемащи езици и се превръща в интерсемантизъм (за термина вж. Blagoeva, Kolkovska 2013: 288). В българската лексикография значението е регистрирано за първи път в RNDBE 2010.[5] Там освен съществителното *трол* е представен и девербативът *тролене*[6], но към момента на изработване на речника не е съществувал десубстантивният мотивиращ глагол *троля*. Той, заедно със синонимите си *тролвам* (*тролна*) и *тролствам* ‘публикувам провокативни, обидни или безсмислени съобщения, насочени към предизвикване на спор, конфликт или смущаване на общуването между потребителите в интернет’ и съответните им девербативи, е включен в RNDBE 2021. Там са поместени и относителните прилагателни *тролов* и *тролски*, както и именните фрази *ферма за тролове* и *фабрика за тролове*, които възпроизвеждат английските композитуми *troll farm* и *troll factory*. Отбелязана е и преходната употреба на *троля* и *тролвам* (*тролна*) с дефиницията ‘коментирам обидно или провокативно някого, нещо’ (вж. т. 1.2 по-нататък). Словообразувателният потенциал на съществителното *трол* е забелязан от Н. Костова (Kostova 2018: 58), която изброява дериватите: *троля*, *тролвам*, *тролване*, *тролна*, *тролирам*, *тролиране*, *тролствам*, *тролстване*, *тролувам*, *тролуване*, *тролясвам*, *тролясване*, като уточнява, че някои от тях „ще намерят място в новия неологичен речник“ (вероятно се има предвид RNDBE 2021).

1. ДЕСУБСТАНТИВНИ ГЛАГОЛИ С МОТИВИРАЩА ОСНОВА *ТРОЛ*

В тази точка се разглеждат регистрираните в интернет узуса глаголи с произвеждаща основа *трол*, като се отбелязват видовата им характеристика, преходността/непреходността им и присъщите им начини на глаголно действие (НД)[7] с уговорката, че някои от глаголите могат да бъдат отнесени към повече

[5] С дефиниция ‘участник в комуникация в интернет форум, чат, новинарска група и др., който публикува провокативни, обидни или безсмислени съобщения, насочени към предизвикване на спор, конфликт или смущаване на общуването между потребителите’ (RNDBE 2010: 449).

[6] С дефиниция ‘публикуване на провокативни, обидни или безсмислени съобщения, насочени към предизвикване на спор, конфликт или смущаване на общуването между потребителите в интернет форум, чат, новинарска група и др.’ (RNDBE 2010: 449).

[7] В представянето на начина на действие по-нататък се позовавам на изследването и подробната класификация на НД в българския език на К. Иванова (Ivanova 1974).

от един НД. След знака → се посочва и съответното засвидетелствано в електронните корпуси или потенциално отглаголно съществително с акционно значение.

1.1. В RNDBE 2021 са включени следните глаголи:

троля (в RNDBE 2021 означен като глагол от несв. вид с непрех. и прех. употреба) се характеризира с общорезултативен или еволютивен НД в зависимост от лексикалното му значение (вж. т. 1.2): 1. (несв., непрех.) *Само не ме критикувай, че троля през работно време* (fakti.bg, 2017); 2. (несв., прех.) *Радват се да тролят другите хора* (dir.bg, 2021); *програма, която троли уеб сайтовете за недвижими имоти* (webcafe.bg, 2019); *Триполови са твоите господари дето ти подвхърлят трохи да тролиш коментари* (dnes.bg, 2015) → ***тролене***;

тролна (с наставка *-н-*; в RNDBE 2021 означен като глагол от св. вид с непрех. и прех. употреба и представен в обща речникова статия с *тролвам*): 1. (св., непрех.) с едноактен или общорезултативен НД: *Отново се опитваш да тролнеш в темата, ма не схващам целта* (renault-bg.com, 2021); 2. (св., прех.) с едноактен НД: *Феновете не устояха и тролнаха нападателя* (marica.bg, 2023); 3. (св., прех.) с общорезултативен НД: *Ясно е, че влизаш да тролнеш някаква тъпотия* (bmwpower-bg.net, 2022);

тролвам (с наставка *-ва-*; в RNDBE 2021 означен като глагол от несв. вид с непрех. и прех. употреба и представен в обща речникова статия с *тролна*) → ***тролване***. Глаголите *троля*, *тролна* и *тролвам* образуват тройка от съответно първично имперфективен и суфиксално образувани перфективен и вторично имперфективен глагол. В концепцията на Кр. Чакърова (Chakarova 1998) вторичните имперфективи, образувани с наставката *-ва-*, се третират като биаспектуални глаголи (граматически итеративи), „чиято „видова“ реализация е твърде зависима от контекстовите условия“. В този смисъл в подходящ контекст *тролвам* може да се реализира (или интерпретира) и като перфектив с едноактен или многоактен НД (напр. съотв. *Италианския го бях дал за пример, защото тролвах колегите* (= тролнах, б. а.) *как от България имам 10 пъти по-високи скорости към техните сървъри* (bg.pokerstrategy.com, 2015) и конструирания пример ***Той ги тролва няколко пъти и си тръгна*), и като имперфектив с еволютивен НД (напр. *Мале Бобчо не знам тролваш ли или верно нямаш грам идея от спорта* (mma.bg, 2017); *тези 10-тина бройки, които живеят за да тролват форумите* (werock.bg, 2011); *Поне се надявам да се опитваш да ни тролваш за да събираш посещения в блога си* (capital.bg, 2011);

тролствам (с наставка *-ств-*; в RNDBE 2021 означен като глагол от несв. вид с непрех. употреба) с еволютивен, общорезултативен или статален (вж. т. 1.4) НД: *Много е просто, стига човек да чете, а не да тролства* (19min.media, 2021) → ***тролстване***.

1.2. Както става ясно от приведените примери, поместените в RNDBE 2021 речникови дефиниции на разгледаните дотук глаголи не изчерпват регистрираните в узуса лексикални значения (семантични нюанси).

1.2.1. При преходните употреби на глаголите се очертават новите значения ‘насищам форум, блог и други онлайн платформи за комуникация с провокативни съобщения’ (напр. *троля/тролвам форум, сайт, блог, тема*) и ‘създавам/пиша (за провокативни съобщения)’ (напр. *троля/тролвам/да тролна коментари, тъпотии, глупости, простотии, лъжи, безсмислици*).

1.2.2. Посочената в RNDBE 2021 дефиниция ‘коментирам обидно или провокативно някого, нещо’ на значението на употребените преходно глаголи *тролвам*, *тролна* и *троля* съответства на езиковата употреба в примери като *Нито искам да троля Бойко и ГЕРБ, нито съм гласувал някога за тях* (dnes.bg, 2020), но според мен има нужда от уточняване.

За да се отрази по-пълно езиковата употреба в случаите, в които действието е насочено към предизвикване на определена реакция у обекта, речниковата статия би могла да се допълни с дефиницията ‘заблуждавам или дразня някого чрез провокативни, обидни или безсмислени съобщения в интернет’ – вж. примерите *Дневник яко троли дясно-популистките тролове с тая статия* (dnevnik.bg, 2019) и *Като по-малка тролвах загорелите батковци в чатовете* (teenproblem.net, 2013), в които значението на глаголите не се покрива от дефиницията в RNDBE 2021.

1.2.3. Когато прякото допълнение е нелице (с изключение на случаите в т. 1.2.1), дефиницията ‘коментирам обидно или провокативно някого, нещо’ съответства на употребата на *троля*, *тролна*, *тролвам* в примери като *Феновете на Лейди Гага нарочно тролят филма в туитър* (operationkino.net, 2018). В други случаи обаче глаголите не могат да бъдат отнесени към определено инвариантно значение или семантичен нюанс и най-общо функционират като verba nocendi, т. е. синоними на *увреждам*, *саботирам*, *осуетявам*, *компрометирам*, *провалям* и др.: *Точно с подобни електромагнитни атаки американците тролват Венецуела и стояха дълго време без ток* (kaldata.com, 2019).

1.2.4. Свързано със значението ‘заблуждавам или дразня някого чрез провокативни, обидни или безсмислени съобщения в интернет’ е и метонимично мотивираното по-широко значение ‘провокирам, дразня, мамя, обиждам’, при което семантичните компоненти ‘в интернет’ и ‘чрез съобщения’ са отпаднали: *Въобразява си, че умее тънко да тролва и да манипулира жените* (flagman.bg, 2015); *За това и Путин ежедневно троли Полша* (dnevnik.bg, 2020). Този семантичен развой е паралелен на положението в английския език, където глаголът *to troll* и в преходните, и в непреходните си употреби освен ‘публикувам обидно съобщение в интернет с цел да разстроя някого, да привлека внимание или да предизвикам неприятности’ означава и ‘умишлено правя или казвам

нещо дразнещо или обидно с цел да разстроя някого, да привлека внимание или да предизвикам неприятности' – напр. *Serving food this bad is just trolling* 'Поднасянето на толкова лошо приготвена храна е чисто и просто тролене' (Cambridge 2025). Разгледаното тук разширяване на значението е свързано с промените в концептуализацията на интернет трола, разгледана в т. 9.2.

1.2.5. При *тролствам* освен значението 'публикувам провокативни, обидни или безсмислени съобщения […]' (RNDBE 2021) – напр. *мандраджиите в полза на които арогантно тролстваш на първо място под всяка статия* (dnevnik.bg, 2020) – се регистрира и по-общото значение 'върши действие, което е функция на лицето, денотат на мотивиращото име' (Radeva 2007: 238). Значението на такива десубстантивни глаголи включва семантичния признак 'е някакъв', а „означеното от глагола действие се мисли и възприема като неотделима функция на лицето" (Radeva 2007: 238 – 239; срв. и посочените там примери *другарувам*, *ергенувам*, *гостувам*): напр. *Гледам, че се заяждаш с доста хора. Тролстваш нещо, а?* (fakti.bg, 2021).

В общи линии същите лексикални значения (семантични нюанси) са характерни и за нерегистрираните лексикографски, вкл. и за образуваните чрез префиксация глаголи (вж. и т. 1.4).

1.3. Нерегистрирани лексикографски са следните непрефигирани глаголи:

тролкам (с наставка *-к-*) 1. (несв., непрех.) с атенуативен НД: *Имам чувството, че идваш да си тролкаш тук специално* (bg-mamma.com, 2022); 2. (несв., прех.) с атенуативен НД: *Ама отговорете си защо вашите началници от Запада ви тролкат* (fakti.bg, 2021); 3. (несв., прех.) с общорезултативен НД: *Тролерите копнеят за копейчици и тролкат глупости след глупости* (novini.bg, 2022) → ***тролкане***;

тролясвам (с наставка -'*ас-в-*) 1. (несв., прех.) с аугментативен НД: *Лавров много лошо ги тролясва „западняците"* (dnes.bg, 2023); 2. (несв., непрех.) с аугментативен НД: *Червенотиквеничковчетата може да тролясват колкото си искат* (dir.bg, 2016) → ***тролясване***;

тролясам (с наставка -'*ас-*) 1. (св., непрех.) с ефективен НД: *Тролясаха и си мислят, че с това ще си подобрят рейтинга!* (afera.bg, 2015); 2. (св., прех.) ефективно-комуникативен НД: *Бог вижда всичко, троловете ще тролясат тролицата-майка някой ден* (bg-mamma.com, 2009);

тролнича (с наставка *-нич-*; несв., непрех.) с еволютивен или статален НД: *Ами ти продължавай да тролничиш и се надявай на трохите от трапезата на БСП* (dir.bg, 2014) → ***тролничене***;

тролея (с наставка *-е-*; несв., непрех.) с еволютивен или статален НД: *Но, ако си *** и тролееш за ситни кинти шта презра* (dnes.bg, 2014); *Не превеждай от руски сайтове – леко тролееш* (dir.bg, 2014) → ***тролеене***;

тролосвам (с наставка *-осв-*; несв., непрех.) с аугментативен НД: *Гейовити на хонорар при ППГРАБ и тука тролосват* (dnes.bg, 2019). Съответен глагол от свършен вид ****тролосам*** (наставка *-ос-*, св.) не се регистрира → ***тролосване***;

тролирам (с наставка *-ир-*) 1. (несв., прех.) с ефективно-комуникативен НД: *Анонимен, колко ти плащат за тролираш хората?* (dnes.bg, 2019); 2. (несв., непрех.) с общорезултативен НД: *Тролираш или ей така просто се заяждаш за спорта* (download.bg, 2016) → ***тролиране***;

тролувам (с наставка *-ув-*; несв., непрех.) с еволютивен или статален НД: *Герб ми дадоха 50лв, за да тролувам* (dir.bg, 2020) → ***тролуване***;

тролствувам (с остарялата и стилистично маркирана от синхронно гледище неударена наставка *-ствув-*; несв., непрех.) с еволютивен или общорезултативен НД: *Спри да тролствуваш и ползваш ника ми* (dir.bg, 2023). В писмената разговорна реч деривацията с неударената наставка *-ствув-* се използва като експресивно средство – срв. *идиотствувам*, *гействувам*, *джендърствувам*, *хидромелиаторствувам* и под. В устната реч стилистичната маркираност често се подсилва с ескпресивна цел чрез ненормативното акцентуване на гласната *у* в наставката, нерядко отбелязвано в писмената разговорна реч и графично с главна буква *у* – напр. *Ако ти кажа от къде ми плащат, за да тролСТВУВАМ из форумите* (glasove.com, 2020); *да участвУва в сбирки на НПО-та* (dnevnik.bg, 2020) → ***тролствуване***;

тролизирам (с наставка *-изир-*; несв., непрех. или прех.; в примери с металингвистична мотивация като проява на игра на думи) с еволютивен или общорезултативен НД: *Добре де, щом трябва, ще троля, ще тролствам, ще тролирам, ще тролизирам и тролувам, само ми дайте статуетката* (bg-mamma.com, 2015); *Колеги, не ги оставяйте да профанизират, тролизират и сащизират правото на народите на самоопределение* (segabg.com, 2014) → ***тролизиране***.

1.4. В семантично отношение част от глаголите в т. 1.3 се отнасят към изброените в т. 1.2 лексикални значения.

1.4.1. Значението на непреходния инхоативен глагол *тролясам* в примери като *Без риск самият ти да тролясаш в такъв процес* (clubs.dir.bg, 2008) можем да означим с парафразите „придобивам качествата, характерни за трол“ или „превръщам се в трол“ (вж. Radeva 2007: 247 – 248).

1.4.2. При *тролствам*, *тролствувам*, *тролнича*, *тролувам* и *тролея*, наред със значението ‘върша действие, което е функция на лицето, денотат на мотивиращото име’, във връзка със статалния НД може да се обособи и значението ‘намирам се в състояние на трол’. Глаголите функционират като предикати за състояние и не могат да се съчетават с наречия за начин, които предполагат агентивен вършител, като *старателно*, *внимателно*, *усилено* и

под. (вж. Koeva 2021): *Благодарение на демократите сега имаш свободата да си тролуваш* (dir.bg, 2016); *Що не си тролствате на село* (fakti.bg, 2022). Срв. сходната интерпретация на десубстантивните глаголи *кметувам*, *царувам*, *вдовствам*, вкл. оказионализмите *идиотствам*, *идиотея*, *софиянствам* ‘в София съм/софиянец съм’, *царея* (напр. *Тая ромска убитост отдавна трябваше да бъде разнищена и забравена, а не да царее и заплашва!* (dnes.bg, 2010) и под., както и деадективните глаголи *кротувам*, *немея*, *хубавея* (напр. *старата Шкода седи и хубавее на паркинга, без да я караме* (skodaclub.bg, 2013). Част от основаните на това значение лексико-семантични варианти на изброените глаголи с основа *трол* могат да бъдат окачествени като потенциални.

1.4.3. Някои статални употреби на глагола *тролея* се отнасят към сродното словообразувателно значение ‘изглеждам някакъв’, характерно за глаголите с наставка *-е-*. При него се изразяват „лично възприемане и преценка“ (Radeva 2007: 214 – 215), често маркирани чрез кратката дателна форма на личните местоимения: *Нещо ми тролеете с тези изказвания* (segabg.com, 2014). Носителят на качеството би могъл да бъде и нелице (интернет платформа, ситуация, съобщение), възприемано като наситено с провокативни елементи или целящо провокация: *Започва да ми тролее тази работа* (magelanci.com, 2017); *Тролее ми нещо темата* (bg-mamma.com, 2022).

Разгледаните в т. 1.2 и 1.4 значения на глаголите с мотивираща основа *трол* са аналогични на значенията на относимите към съответните им словообразувателни категории, подкатегории и модели други деноминални глаголи, подробно представени у Radeva 2007. Въпреки силната им контекстуална зависимост отграничаването и обособяването на разгледаните семантични интерпретации са правдоподобни не само според езиковата ми интуиция, но и ако ги разглеждаме като продукт на групова аналогия (с оглед на по-късната поява в езика на деноминалните глаголи с основа *трол*).

1.5. Регистрират се и редица глаголи, образувани чрез префиксация от глаголите *троля* и *тролвам*. Представките очаквано променят видовата характеристика на мотивиращия глагол, модифицират НД и лексикалното му значение:

натроля (св., прех.) 1. с ефективно-комуникативен или общорезултативен НД: *Сега ще я натролят и тази, така както натролиха Мангъров!* (dnes.bg, 2020). В голяма част от останалите примери представката *на-* е десемантизирана, има предимно перфективираща функция и резултативното ѝ значение е избледняло; 2. с резултативно-кумулативен НД: *Чуки натроли яко темата* (hardwarebg.com, 2022); 3. с резултативно-дистрибутивно-кумулативен НД: *Евалата Мъни успя да натролиш 4 коментара* (forum.investor.bg, 2021); вкл. възвратния глагол ***натроля се*** с резултативно-сатуративен НД: *Не се натроли бе* (technews.bg, 2019);

натролвам (граматически итератив (вж. по-горе), непрех. или прех.) 1. с общорезултативен НД: *Влизаш в статия за спорт, примерно, и натролваш, че всички спортисти са с анцузи* (dnes.bg, 2019); 2. с резултативно-кумулативен НД: *Нова тема* […] *и в редките случаи, когато не е напълно малоумна, я натролват по безобразен начин* (bg-mamma.com, 2018) → ***натролване***;

потроля 1. (несв., непрех. и прех.) с атенуативен или делимитативен НД: *Ще проверя, и ще се върна да потроля пак* (knigi-igri.bg, 2013); *Малко и аз да ви потроля, така както вие тролите* (nerds2nerds.com, 2013); 2. (св., прех.) с ефективно-комуникативен НД: *Днес наследниците на същите тези казаци, потролиха* (= провалиха, б. а.) *путинското събитие* (forum.gong.bg, 2017);

потролвам (граматически итератив, непрех. и прех.) с атенуативен НД: *Няма да се учудя и да потролваш тук таме* (forums.bgdev.org, 2021); *Нали съм казал не веднъж, че съм електро дебил, пък и потролвах бендъра лекичко* (forums.bgdev.org, 2018) → ***потролване***;

изтроля 1. (св., прех.) с общорезултативен НД: *Някой ги изтроли здраво, но те така и не разбраха* (dnes.bg, 2020); 2. (св., непрех.) с едноактен или делимитативен НД: *Докато не изтроли ти, не изтролих и аз* (hardwarebg.com, 2011); *То пък човек да не реши да изтроли малко* (bg-mamma.com, 2023); 3. (св., прех.) с общорезултативен НД: *Цял ден се чудя какво да изтроля по темата* (werock.bg, 2014); с резултативно-панкурсивен НД: *Разбра ли как Снууп изтроли света?* (bsky.app, 2023); 4. (св., прех.) с резултативно-панкурсивно-дистрибутивен НД: *Ще ти изтроля и изтровя всичко* (predpriemach.com, 2008); вкл. ***изтроля се*** (възвр., св.) с ефективен НД: *Абе изтроли се темата между другото* (forum.lechenie.bg, 2013); с общорезултативен/едноактен НД: *олекна ли ти като се изтроли по въпроса*? (dnes.dir.bg, 2024);

изтролвам (граматически итератив, прех.) с ефективно-комуникативен НД: *Лекинко започваш до изтролваш темата...* (forum.investor.bg, 2012); *Тоя сериал* […] *ни изтролваше яко всеки път* (shadowdance.info, 2016); *Изтролвай каквото си си наумил и заминавай* (dnes.bg, 2021). Вкл. ***изтролвам се*** (възвр., граматически итератив): с ефективен НД (*Жалко за тоя форумец, песимизма го изяжда и него и се изтролва напоследък* (forum.investor.bg, 2010); с общорезултативен НД (*Във всяка новина за ЦСКА се изтролваш!* (fakti.bg, 2020) → ***изтролване***;

разтроля (св., прех.) с ефективно-комуникативен НД: *Тук се подхвърля некво име, за да се разтроли темата* (old.segabg.com, 2018). Вкл. ***разтроля се*** (възвр., св.) 1. с ефективен НД: *Абе тоя хуфу такъв трол ли беше преди или напоследък се разтроли?* (skyscrapercity.com, 2019); 2. с аугментативен НД с по-силен или по-слаб ингресивен оттенък: *Спирам със спама, че се „разтролих“ нещо* (skodaclub.bg, 2015); *Гледай какво се е разтролил! 4 поста за докаже недоказуемото!* (dnes.bg, 2020);

разтролвам (граматически итератив, прех.) с декурсивно-резултативен НД: *Радвам се, че се появиха хора, които направо размазват тролите, направо ги разтролват* (kaldata.com, 2023) → ****разтролване***;

затроля 1. (св., прех.) с ефективно-комуникативен НД: *Илон Мъск затроли египтяни и руснаци с поредния си пост в Twitter* (brat-bg.com, 2020); *Ама виж как добре затролих новината* (dir.bg, 2014); 2. (св., непрех. и прех.) с ингресивен НД: *Тролите затролиха, тръмп та тръмп* (dnes.bg, 2016); *е бива ли така още от сутринта да затролите тръмпанарите* (dnevnik.bg). Вкл. ***затроля се*** (възвр., св.) с ефективен НД: *Явно неслучайно днес така се затроли темата* (bgmamma.com, 2019);

затролвам (граматически итератив, прех.) с ефективно-комуникативен НД: *Аре ако обичате да не затролвате форума с политика* (predpriemach.com, 2011) → ***затролване***;

отроля (св., прех.) 1. с резултативно-панкурсивен НД: *Борисов отроли държавата* (dnes.bg, 2021); 2. с ефективно-комуникативен НД: *Бързо, другари, да отролим и тази новина* (dnes.bg, 2019); *Нормално е да ме отролиш* (dnes.bg, 2021). Вкл. ***отроля се*** (възвр., св.) с ефективен НД: *Много се отролихте и се вкиснахте напоследък!* (bgcanada.com, 2016); *За спамването не знам,ама тук нещо се отролиха нещата* (bg-mamma.com, 2006);

отролвам (граматически итератив, прех.) с резултативно-панкурсивен НД: *Дрън дрън ерина,отролвам теми всякакви* (dir.bg, 2018) → ***отролване***;

надтроля (св., прех.) със супергресивно-резултативен НД: *Да надтролим форумните троли* (forum.gong.bg, 2013);

надтролвам (граматически итератив, прех.) със супергресивно-резултативен НД: *просто надтролвам троловете* (dir.bg, 2023). Вкл. реципрочния вариант ***надтролвам се***: *Никой не Ви пречи да се надтролвате докато сте живи* (kaldata.com, 2020) → ***надтролване***;

дотроля (св., непрех.) с резултативно-дефинитивен НД: *Чакай да си дотроля още малко* (dir.bg, 2019);

дотролвам (несв., непрех.) с комплетивен НД: *Или ще дотролваш след всеки нов пост, по навик?* (hardwarebg.com, 2013) → ***дотролване***;

протроля (св., непрех.) с общорезултативен НД: *Може би затова американският лидер така демонстративно „протроли“, както е прието да се казва, своите съперници* (glasove.com, 2020).

1.6. По-голямата част от употребите на префигираните глаголи въз основа на примерите в т. 1.5 могат да бъдат отнесени към изброените в т. 1.2 и 1.4 значения, модифицирани от представките.

1.6.1. Към значението ‘заблуждавам или дразня някого чрез провокативни, обидни или безсмислени съобщения в интернет’ или ‘коментирам обидно или провокативно някого, нещо’ се отнасят преходните употреби на *натроля*,

натролвам, *потроля*, *потролвам*, *изтроля*, *изтролвам*, *разтролвам*, *затроля*, *отроля*, *надтроля*, *надтролвам*, *протроля*; към ‘публикувам провокативни, обидни или безсмислени съобщения […]’ – непреходните употреби на *натролвам*, *потроля*, *потролвам*, *изтроля*, *изтроля се*, *разтроля се*, *затроля*, *дотроля*, *дотролвам*; към ‘създавам/пиша (за провокативни съобщения)’ – *натроля* (*успя да натролиш 4 коментара*), *изтроля* (*изтролвай каквото си си наумил*).

В някои техни употреби можем да определим глаголите *отроля*, *потроля*, *изтроля*, *разтролвам* като verba nocendi: *Борисов отроли държавата*; *Тези казаци потролиха путинското събитие*; *Ще ти изтроля и изтровя всичко*; *Направо размазват тролите, направо ги разтролват*.

1.6.2. Значението ‘насищам форум, блог и други онлайн платформи за комуникация с провокативни съобщения’ е представено от *натроля*, *натролвам*, *изтролвам*, *затролвам*, *отроля*, *отролвам*, *разтроля*, като въз основа на рефлексивните варианти на някои от глаголите (*изтроля се*, *изтролвам се*, *затроля се*, *отроля се*) може да се обособи и подзначение ‘насищам се с провокативни съобщения (за форум, тема, блог и под.)’.

1.6.3. Инхоативните глаголи *изтроля се*, *изтролвам се*, *разтроля се*, *отроля се* се отнасят към значението ‘придобивам качествата, характерни за трол’ или ‘превръщам се в трол’.

1.6.4. Част от префигираните глаголи с изброените значения са образувани по групова аналогия с относими към съответните словообразователни категории и модели префигирани деноминални глаголи с основа, различна от *трол*.

По индивидуална аналогия с лексикалното значение на глагол от друга основа, но със същата представка, възникват и някои оказионални семантични употреби на разгледаните префигирани глаголи: *Хаха, Слави клашъра се изтроли с Диона* (threads.net, 2024); *Явно вчерашният ден не е бил подходящ за тичане – аз направо се изтролих на дистанцията, която тичам от 4 месеца* (metsababa.net, 2014); *Толкова са огладняли, че само чакат нищожен повод да затролят някой цент!* (fakti.bg, 2019). Замяната на глаголите *изгавря се* и *изтощя се* с *изтроля се*, на *заработя* със *затроля* можем да определим като проява на паронимна атракция. На паронимна атракция се основава и употребата на глагола *изтроля се* в модифицираните фразеологизми *да се изтроля на метеното* (*Много държиш да се изтролиш на метеното* (audibg.com, 2017) и *разтролвам псетата* (*Разтролвам псетата у форума да не умрат темите* (hardwarebg.com, 2015).

1.7. В корпуса на изследването глаголите с основа *трол*, образувани чрез полипрефиксация, са слабо представени. Срещат се деривати с първа представка *по-* и със съответния ѝ атенуативен НД: *Да понатроля малко: годината на арм сървъра се отлага* (hardwarebg.com, 2018); *Пък, ако не се намерят такива –*

ще позатроли малко за забавление (forumnauka.bg, 2021); *Тръмп съзнателно реши да „поизтроли“ лидерите на „седмицата“* (pogledinfo.bg, 2018); с първа представка *до-* и с резултативно-дефинитивен НД (*ПП* (= послепис, б. а.) *и да донатроля* (predpriemach.com, 2013).

Поради високата честотност на сложните представки *изпо-* и *изпона-* (GSBKE 1983: 227) може да се допусне съществуването на потенциалните глаголи **изпотроля* и **изпонатроля*, макар че засега те не се регистрират в интернет узуса. С оглед на високата продуктивност на глаголната полипрефиксация изобщо и характерната за нея експресивност (GSBKE 1983: 226) допускам съществуването и на други потенциални глаголи – с представка *по-* и атенуативен НД (**поразтроля се*, **поотроля се*), с представка *до-* и дефинитивно-резултативен НД, особено когато първата поред присъединена представка изразява резултативен НД (**доизтроля*, **дозатроля*, **доотроля* и т. н.) и др. Те биха могли да възникнат в узуса по аналогия с други полипрефигирани глаголи и при подходящи комуникативни условия.

1.8. Представеният в т. 1 преглед на десубстантивните глаголи с основа *трол* потвърждава наблюденията на Д. Благоева (Blagoeva 2008), че възникването на глаголни неологизми в българския език по словообразувателен път е активен процес, обусловен от различни екстралингвистични и вътрешноезикови фактори като: „стремеж за изразяване на оценъчно отношение“, „продуктивността на определени словообразувателни типове и модели“, „аналогията в словообразуването“, „натискът на системата за попълване на липсващи звена, включването на неологизмите в системни връзки с други лексикални единици“ и др.

2. ОТГЛАГОЛНИ СЪЩЕСТВИТЕЛНИ С ПРОЦЕСУАЛНО И АГЕНТИВНО ЗНАЧЕНИЕ (NOMINA ACTIONIS, NOMINA AGENTIS)

2.1. Освен регистрираните в RNDBE 2021 *тролене*, *тролване*, *тролстване* и посочените в т. 1 nomina actionis, образувани регулярно с наставка *-н-*: *тролкане*, *тролясване*, *тролничене*, *тролеене*, *тролосване*, *тролиране*, *тролуване*, *тролизиране*; *натролване*, *потролване*, *изтролване*, *затролване*, *отролване*, *надтролване*, *дотролване*, в корпуса се включват и ***тролинг*** (за статута на форманта *-инг* в българския език вж. по-подробно Стаменов 2019), ***тролеж***, ***тролаж***, ***тролизация***, ***тролня*** (*То бива тролня, ама това твоето вече е много смешно*, fakti.bg, 2021), ***тролба*** (*Ама... тролба имам да троля, викаш...* (dnevnik.bg, 2019) и ***тролация*** (*Тролация и дефекация* (facebook.com, 2022). Част от девербативите с процесуално значение могат да бъдат използвани и с резултативно значение (вж. т. 3.3).

2.2. Регистрират се следните nomina agentis, производни на глагола *троля*: ***троладжия***, ***тролчик***, ***тролейчик***, ***тролник***, ***тролер***, ***тролар***, ***тролист***, ***троляч***. Тяхното образуване в общи линии отговаря на отбелязаната в научната литература продуктивност на съответните наставки за образуване на имена за лица в съвременната разговорна реч (вж. Georgieva 2013a).

2.2.1. Наред с мотивираща основа глагола *троля* (срв. *разработвам* → *разработчик*) при *тролчик* е възможна и субстантивна основа *трол*, като наставката *-чик* в този случай ще има деминутивна функция (вж. т. 4.6). Вербална е и произвеждащата основа на образуваното със същата наставка съществително *тролейчик* (*Да си руски тролейчик е професия добре платена от Кремъл!* (fakti.bg, 2024).

Под влияние на заетите от руски и образувани на руска почва девербални и десубстантивни названия на лица според тяхната професия (напр. *развъдчик*, *шлифовчик*, *регулировчик*; *ритуалчик*, *бюфетчик*, *портретчик*) – особено професии и занимания, свързани с обществено-политическа, военна и разузнавателна дейност (напр. *номенклатурчик*, *апаратчик*, *перестройчик*; *ракетчик*, *десантчик*, *артелчик*, *прапоршчик*, *барабанчик*; *разведчик*, *вербовчик*, *наводчик*, *доносчик*, *анонимчик*) – и в резултат на високата продуктивност на *-щик*/*-чик* в съвременния руски език в българския интернет узус деривацията с наставката *-чик* започва да се използва като средство за изразяване на неодобрителна оценка към обществено-политически явления и поведение, схващани като повлияни от Русия (в по-редки случаи – от Украйна) или защитаващи нейните позиции. Така се образуват например двойки синоними с различна конотативна натовареност като *идиотчик* и *идиот*, *олигофренчик* и *олигофрен*: *Вземи си хапчетата и ще спрат да те „атакуват“. Нали така, идиотчик* (dir.bg, 2017); *Наш форумен олигофренчик за пореден път се натряскал и нашмъркал* (kaldata.com, 2025). В тези примери наставката *-чик* не може да се определи еднозначно като деминутивна или евентуално девербална (ако допуснем мотивираща основа *идиотствам*/*идиотея* и *олигофренствам*), тъй като главната ѝ функция е прагматично-оценъчна – да маркира предполагаемите пропуски позиции на референта и да изрази неодобрението на говорещия спрямо тях.[8]

[8] Изглежда, че в интернет узуса при липсата на морфологични и фонологични ограничения наставката *-чик* е активно средство от репертоара на субективно-оценъчното словообразуване. Тя започва да изразява неодобрителна оценка не само във връзка с Русия, но и към явления и отношения, свързани с комунистическото минало на България, със съвременната българска политика и общество и др., като участва в образуването на формални и семантични псевдорусизми: *фонтанчик* (означение на Румен Петков); *тоталитарчик* ‘представител на тоталитарната власт’; *бесепейчик*. При някои основи наставката се конкурира с високопродуктивната наставка *-джия* – напр. *апар-*

Възникват и формални и семантични псевдорусизми (доколкото деривацията се е осъществила в българския език или съответното значение на деривата не се регистрира в руския интернет узус): *каскетчик* ‘лице, защитаващо проруски или комунистически възгледи’, *хибридчик* ‘лице, разпространяващо пропагандни твърдения като част от хибридна война’, *копейчик* ‘лице, защитаващо проруски възгледи срещу заплащане’ наред с *копейкаджия*, *съветчик* ‘привърженик на политиката на Съветския съюз’ наред със *съветист*, *амбразурчик* ‘лице, защитаващо самоотвержено определена недостойна кауза’, *одеколончик* (неодобрително название на лице руснак във връзка със стереотипната представа, че руснаците прекаляват с консумацията на съдържащи алкохол течности, вкл. одеколон)’ и др. Срв. и неодобрителното название заемка *льотчик* с вариант семантичния псевдорусизъм *самальотчик* вм. *летец* за Румен Радев във връзка с предполагаемите му проруски позиции.

Така девербативите *тролчик* и *тролейчик* се предпочитат пред *троладжия*, *тролер* и др., за да се изтъкнат, осмеят и осъдят евентуалните русофилски позиции на референтите на названията. С такава прагматична цел съществителното *тролчик* се използва в около 15 от общо 24 уникални примера в CLASSLA-web.bg 1.0 (употребите като псевдоним са изключени). Показателно е, че *тролчик* (с вариант *трольчик*), *тролейчик*, както и *хибридчик* (с вариант *гибридчик*) и под. често се използват в коментари, съдържащи имитация на руски език като проява на т. нар. игра с кода: *А ти дорогой тролчик си гледал само филми за петка и чапай* (marica.bg, 2023); *В УСА-то, уважаемый тролейчик, полицай ако се облече така, като клоун, излита веднага от Полицията* (dir.bg, 2021); *Копейчик грантовЫй Коми, самальота е на Путин, не на Сорос* (lifestyle.bg, 2019).

таментчик ‘човек, закупил апартамент на по-ниска от пазарната цена благодарение на политическото си влияние’ наред с *апартаментаджия*.

За относително високата активност на наставката свидетелстват и някои оценъчно немаркирани оказионални образувания. При някои от тях не може да се изключи заемане от руски (*интернетчик* наред с *интернетаджия*; *системчик* наред със *системен администратор*, *сисадмин*), други обаче са автономни образувания (*форумчик* наред с *форумджия*; *игуменарчик* ‘монах или послушник, който има задължението да служи в игуменарната на манастир’ с основа съществителното *игуменарна*).

3. СЪБИРАТЕЛНИ ИМЕНА (NOMINA COLLECTIVA), ИМЕНА НА ДЕЙНОСТИ, РЕЗУЛТАТИВНИ ИМЕНА (NOMINA RESULTATIVA, NOMINA DICTI)

3.1. Като производни съществителни със събирателно значение (nomina collectiva) за означаване на лица се определят суфиксално оформените ***тролаж*** (*Тролажа на Прокопи налазил и тоя форум* (glasove.com, 2023), ***тролеж*** (*Но едва ли форумния тролеж ще си го признае* (kaldata.com, 2017), ***тролня*** (*Тролнята нека си плюе* (fakti.bg, 2021), ***троляк*** (*Хаха тролякът на ПП и Христо Бойкикев сън ги не лови* (news.lex.bg, 2022), ***тролство***, ***тролщина*** (*Руската тролщина от дни троли, че въздушното пространство било под пълен контрол* (fakti.bg, 2022), ***тролиат*** (*Целия руски тролиат е включен в оплюването на Байдън* (dnes.bg, 2020), ***тролитет*** (*Вчера в козяк са раздали заплати на тролитета* (fakti.bg, 2023), ***тролиада*** (*Гербавата тролиада сочи с пръст президента* (dnes.dir.bg, 2021), ***тролерия*** (*Сега *** ничната тролерия щеше да си посипе главата с пепел* (dnes.bg, 2018), ***тролищак*** (*Голяма паника сред тролищака* (dnes.dir.bg, 2018), ***тролетариум*** (*Тролетариумът да си търси нова работа овреме...* (dnevnik.bg, 2019).

3.1.1. Образувано чрез блендинг е съществителното ***тролетариат*** (от *трол* + *пролетариат*)*: Щом тролетариатът вие на умрело, всичко е наред* (dnes.bg, 2019). Съществителното ***тролоч*** вероятно е бленд от *трол* + заетия от руски nomen collectivum *сволоч* ‘сбирщина, сган’ (*Цялата гербарастка пропутинска тролоч е свикана на амбразурата* (dnevnik.bg, 2020), а не суфиксално оформен дериват с наставката *-оч*, с оглед на високата текстова честота на русизма *сволоч* (nSk 1286). ***Тролерастия*** е дериват от бленда *тролераст* (от *трол* + *педераст*) или бленд от *трол* + *толерастия* (вж. и т. 4.3, т. 3.2): *По това срещу кога най много лае тролерастията може да разберем от кого се страхува страхливия Тулуп* (fakti.bg, 2021).

3.1.2. Nomina collectiva *тролаж*, *тролеж*, *троляк* и *тролищак* имат индивидуализирана употреба като nomina singulativa в примери като: *Абсолютни безмислици на самосиндикални тролажи* (dnes.bg, 2022); *За 800 кинта аргатувате козешките тролажи* (glasove.com, 2022); *И къде видя русофобия, тролищак?* (cosmos.1.bg, 2022); *Колко статии ще има за тоя троляк* (topsport.bg, 2007). Тук, изглежда, става въпрос за регулярен семантичен преход от nomen collectivum към nomen singulativum, характерен за разговорната реч и вероятно ограничен от различни семантични и морфологични (напр. използваната наставка) фактори (срв. и *Герболяка започва с калните си номера, за да овардят вожда* (flagman.bg, 2024) и *Скрий се бе герболяк крадлив* (fakti.bg, 2021).

Възможно е тези употреби да не са основани на семантична деривация, а на обусловена от групова аналогия или от фоносемантични фактори

морфологична деривация, т. е. пряко присъединяване на наставките *-аж*, *-еж*, *-ня*, *-’ак* към основата *трол*, при което наставките ще имат аугментативна (и пейоративираща) функция. В подкрепа на тази интерпретация говорят производните с еднозначно сингулативна (вкл. депроприална) основа *пищак* (разг.) ← *пистолет*; *лапищак* ← *лапе* (диал., разг.); *Тръмпаж* ← *Тръмп* (*Всичко в последно време са последици от избирането на Тръмпажа за президент* (hardwarebg.com, 2024).

3.1.3. Активността на наставките *-еж* и особено *-аж*, *-ня* и *-ак* в писмената разговорна реч за образуване на десубстантивни nomina collectiva и вторично мотивирани от тях nomina singulativa за пейоративно означаване на отделни лица заслужава специално внимание и проследяване: напр. *слугиня* → *слугинаж*[9] (nomen collectivum: *И медийният слугинаж, и той се хилоти предоволен* (afera.bg, 2017); nomen singulativum: *Жоро Чолаков е слугинаж на мафията!* (news.lex.bg, 2022); *ГЕРБ* → *гербераж* (nomen collectivum: *Зер това е другият любим град на гербераж*а (skyscrapercity.com, 2024); *брокер* (на недвижими имоти) → *брокераж* (nomen collectivum: *брокераж*а *напъва свирката, народът пазари, че докато се усети ще свърши бетона* (forum.investor.bg, 2021); *дрога* → *дрогаж* (само nomen singulativum: *Някой дрогаж ви е разбил „гараж*а*“ мизерен и ви е ушушкал* (werock.bg, 2009); *мурзилка* (депроприално неодобрително название на лице с русофилски възгледи) → *мурзилаж* (nomen collectivum и nomen singulativum); *Путин* → *путинаж* (nomen collectivum и nomen singulativum); *калинка* (депроприално неодобрително название на слабо подготвено в професионално отношение лице) → *калинкаж* (nomen collectivum); *Сорос* → *соросня* (nomen collectivum: *Кеф ми е да гледам сороснята как ще се гърчи като червей на асфалт* (dnes.dir.bg, 2025); *каскет* (метонимично означение за лице с комунистически или проруски възгледи) → *каскетня* (nomen collectivum: *А тукашната каскетня и онази Мара льо Пенева, все чакат ЕС да се разпаднел* (fakti.bg, 2020); *русофил* → *русофилисня* (nomen collectivum: *Прави ми впечатление, че русофилиснята се е окопала дълбоко в скривалищата* (fakti.bg, 2019).

Част от производните се отличават с висока текстова честота на употреба (англ. token frequency). Например абсолютната честота на употреба (без оглед

[9] Съществителното *слугинаж* се употребява и с акционно значение (‘безкритично обслужване на чужди интереси’): *инструмент за политически шантаж и политически слугинаж* (news.bg, 2009). Като nomen actionis то е мотивирано от глаголната фраза *слугиня съм* или десубстантивния глагол *слугинствам*, срв. метафоричното значение на *слугиня* ‘лице, обслужващо чужди интереси’. Употребата му като nomen collectivum може да се разглежда и като метонимично мотивирана на основата на акционното му значение.

на лексикалното значение) на *тролаж*, *мурзилаж*, *тролня*, *соросня* и *каскетня* в CLASSLA-web.bg 1.0. е съответно 22, 143, 32, 651 и 33 срещания.

3.1.4. В електронните корпуси се регистрира и формата за събирателно множествено число (вж. по-подробно Petrov 2013) ***тролѝ*** (*А тука тролята да броят купейките* (dnes.bg, 2022). Тя се причислява към поредица по-стари (*даскалѝ*, *гражданѝ* и др.) и по-нови (*журналѝ*, *брокерѝ*, *герберѝ*, *сорсѝ* и под.) плуралия тантум със събирателно значение, които по термина на В. Петров изразяват „оценъчна събирателност“.

Като форма за събирателно множествено число с оценъчна функция се класифицира и ***тролища*** в примери като *Айде отивай да учиш английски и стига си спамила, ако баба ти беше мъжка. Аман от тролища.* (bg-mamma.com, 2018). В тези случаи формантите *-я* и *-ища* според Ст. Буров се „приемат за наставки, изразяващи събирателност и множественост, а не окончания“ (Petrov 2013): *Абе, че са мърлячи гърчищата -мърлячи са!* (dir.bg, 2007). В други случаи обаче формата за мн. ч. *тролища* е съотносима с формата за ед. ч. на аугментатива *тролище* и в този смисъл не е плурале тантум, а форма за обикновено мн. ч., образувана с окончание *-а*: *А АННА ЦОЛОВА И ВИКТОР НИКОЛАЕВ НЕ СА ТРОЛОВЕ НА БОРИСОВ, А ТРОЛИЩА* (blitz.bg, 2014).

Закономерна е и употребата на някои названия на лица мъже в ед. ч. като неброими съществителни за означаване на цялост, с което се постига „рязка експресивност“ (вж. Burov 2024: 236 – 237): *Всичкото гербаво тролище са го активирали да храчи по сайтовете* (dnes.bg, 2024); *много руски шпион тук, много трол много нещо!* (frognews.bg, 2024).

3.2. В други свои употреби съществителните *тролство*, *тролщина* и *тролерастия* назовават дейност, занятие или предмет на дейност, характерна за лицето, назовано с мотивиращото име, и така стоят близо до nomina actionis, образувани с наставка *-не* (срв. т. 2, вж. по-подробно Avramova 2003: 116 – 117): *Ами нормално е да сте бедни, все пак тролството е глупашка професия* (dnevnik.bg, 2017); […] *възниква и нова форма на хибридни военни действия под формата на интернет тролщина* (eppgroup.eu, 2016); *още повече грантове за атлантически ценности и тролерастия* (dnes.bg, 2016). Към значението ‘дейност или предмет на дейност’ можем да отнесем и съществителните ***тролизъм***, ***тролерия***, ***тролък*** и ***тролистика***: *Сам определящ себе си като майстор на тролизма* (mma.bg, 2017); *Със или без вашата тролерия, обективната реалност не се променя* (dnes.bg, 2018); *Може ли да се прави кариера в тролъка* (dnes.dir.bg, 2020); *Ти ша знаеш най-добре. Спец си... по тролистика* (dnes.dir.bg, 2017).

3.2.1. За съществителните на *-ство* е характерно и вторичното значение ‘характерна особеност, качество (или съвкупност от качества) на лицето, назовано с мотивиращото съществително’ (Avramova 2003: 83, 117): *По целият свят си имат тролове, но тук тролството е естествено състояние на духа* (alexsimov.blogspot.com, 2014). При съществителните на *-щина* и *-изъм* разглежданото значение е по-скоро първично, т. е. немотивирано от значението ‘дейност или предмет на дейност’, но е свързано с него: *Доста е тъпо… Това троловете да крият тролщината си зад правото на лично мнение* (werock.bg, 2012); *Признаци за тролизъм* […] *по какво познавам, че някой е като бомба, само чакаща да избухне* (kaka-cuuka.com, 2009).

В електронните корпуси не се установиха същински nomina essendi с адективна мотивираща основа (напр. *тролов* > **троловост*; *тролски* > **тролскост*), но те биха могли да възникнат при подходящи комуникативни условия.

3.2.2. Тъй като „качеството обикновено се свързва с определено поведение“ (Avramova 2003: 122), при съществителните на *-ство*, *-щина* и *-изъм* може да се обособи и значение ‘действие, проява, поведение на лицето, назовано с мотивиращата основа’, при което „семантичната опозиция *дейност*/*качество* се размива“ (Avramova 2003: 83, 118, 122): *Флагман, докога ще търпите тролщините на този дебил?* (flagman.bg, 2016); *Ходи при боко тиквата да ти даде 10 лв за тролството* (dnes.dir.bg, 2013); *Ти явно не разбра,че не ти се получи тролизма* (forum.pcmania.bg, 2010). С това значение са свързани и резултативните (или инструментални) употреби, въз основа на които можем да отнесем *тролщина* и *тролизъм* към категорията „продукт на речева дейност“ (вж. т. 3.3): *Кой мислиш, че ще ти чете тролщините?* (frognews.bg, 2023); *Мърло стига си преписвала тролизми!* (dnes.dir.bg, 2024).

3.3. Част от nomina actionis (*тролеж*, *тролаж*, *тролня*, *тролба*) се използват и с вторичното спрямо процесуалното резултативно значение ‘продукт на речева дейност’. Тези употреби, означавани с термина nomina dicti, могат да имат и инструментален нюанс: *Понякога си мисля, че си вярваш на тролежите* (forplay.bg, 2020); *Плющиш абсолютно несвързани тролажи, с цел провокация на потребители* (clubs1.bg, 2024); *За сметка на това всякакви тролни и лайна ги оставяте дори като отделни теми* (forum.gong.bg, 2016); *Ами ти защо пусна толкова дълга тролба под статията?!* (dnevnik.bg, 2019).

Освен споменатите по-горе и в т. 3.2.2 съществителни с резултативно значение ‘продукт на речева дейност’ като nomen dictum се определя и *тролиада* (*Ще прикача добре засуканото лафче, ползвано в разни онлайн тролиади* (hardwarebg.com, 2023). В електронните корпуси не открих примери за употребата на *тролиада* с характерното за производните на *-иада* значение ‘продължителен

периодично повтарящ се процес' (Bondzholova 2007: 48), макар че в примера по-горе вероятно синкретично (в смисъла на Apresjan 1974) се изразява и резултативно, и процесуално значение – срв. и *Неделна сутрешна тролеада в коментарите под почти всяка тема* (dnevnik.bg, 2019). Nomen dictum, образуван чрез блендинг, е и съществителното *тролина* (от *трол* + *новина*).

4. НАЗВАНИЯ НА ЛИЦА МЪЖЕ

Пейоративното значение на мотивиращата основа *трол* благоприятства образуването на десубстантивни названия на лица мъже[10] чрез деривация с помощта на стилистично маркирани форманти, с които в зависимост от особеностите на комуникативната ситуация и прагматичната цел се подсилва отрицателната оценка спрямо референта на названието. Този процес се улеснява от фонологичния облик на основата, който не налага съществени ограничения на деривацията.

4.1. Така към *трол* се присъединяват голяма част от активните в оценъчното и оказионалното словообразуване суфикси за мъжкородови и среднородови названия основно с аугментативна функция: ***тролище*** (*Ти не си трол, а тролище!* (skyscrapercity.com, 2019), ***тролак***, ***тролан*** (*Къде е резила бе, тролан русофилски?* (dir.bg, 2022), ***тролчага***, ***троляга***, ***трольо*** (*Или си просто гербарстки трольо?* (dnevnik.bg, 2020).

4.2. Към основата *трол* се присъединяват и суфиксоидите *-оид*, *-фил*, *-фоб*, *-лог* във връзка с високата им активност в оказионалното словообразуване (вж. напр. Nisheva 2011), като така се оформят производни с характерното за суфиксоида словообразувателно значение: ***тролоид*** (*Мисирешка статия, писана от некомпетентен тролоид* (mediapool.bg, 2022), ***тролофил***, ***тролофоб***, ***тролог***. В електронните корпуси се регистрират и съответни формации с втори компонент *-фобия* (***тролофобия***), *-логия* (***тролология***) и *-филия* (**тролофилия**, със събирателно значение в *по данни на русоробската тролофилия* (dnes.dir.bg, 2018).

4.3. Съществителното ***тролераст*** (*Сорос има цяла армия от тролерасти във всички форуми* (dnes.bg, 2021) е резултат от блендинг (от *трол* + *педераст*) или от епентетично словообразуване (вж. Bondzholova 2007: 125) – т. е. вмъкване на съгласната *р* във високочестотния бленд *толераст* (от *толерантен*

[10] За мъжкородовите девербални nomina agentis вж. т. 2.2.

+ *педераст*), с което се модифицира значението на основата. С оглед на високата честота на *толераст* (nSk 1 252), ясно обособеното му значение ‘лице, проявяващо прекомерна толерантност към различията’ и развитото словообразувателно гнездо за *тролераст* може да се предполага и „верижен“ блендинг с втора стъпка *трол* + *толераст*.[11]

В по-общ план на основата на многобройните блендове от типа на *модераст*, *толераст* и под. и високата им текстова честота може да се допусне и обособяването на суфиксоид *-ераст* като словообразувателно средство за изразяване на отрицателна оценка, което с лекота се присъединява към разнообразни десубстантивни, вкл. депроприални основи – напр.: *тръмпераст*, *путлераст*, *герберaст*, *рублераст*, *протераст* ‘протестиращ’, *бесепераст*, *червераст* (с основа субстантивираното прилагателно *червен* ‘привърженик на БСП’)[12]. Така *тролераст* може да се разглежда и като продукт на деривация.

Чрез блендинг са образувани и ***тролетарий*** (от *трол* + *пролетарий*), ***трололуп*** (от *трол* + *толуп*), ***тролопитек*** (от *трол* + *австралопитек*), ***тролякопитек*** (от *троляк* + *австралопитек*): *Мобилизирали са всички тролетарии да опростачват сайтовете* (dnes.bg, 2018); *Леле колко бяс и пяна от гербави трололупи* (dnevnik.bg, 2020); *смотан терористи тролопитек* (dnes.bg, 2023).

Прави впечатление големият брой блендове с втори компонент *-питек* в интернет узуса (напр. *мутропитек*, *русопитек*, *гербопитек*, *тиквопитек*, *чалгопитек*, *укропитек*, *комунопитек*, *сорсопитек*, *путинопитек*, *ганьопитек*, *мангопитек*, *балканопитек*, *педеропитек*, *кравопитек* и др.). Поради високата си лексикална честота и относимостта на производните към едно и също словообразувателно значение (метафорично мотивирано на основата на многобройните биологични термини за назоваване на различни видове човекоподобни) формантът *-питек* може да се окачести и като суфиксоид за образуване на мъжколични nomina pejorativa с относително висока активност и лексикална честота в писмената разговорна реч. Срв. и възникналото вторично, чрез отсичане[13], съществително *питек* ‘лице с ограничен светоглед и умствени способности’ (*Дори питеците с Ауди не са толкова нагли* (fakti.bg, 2021) с текстова честота nSk 256.

---

[11] За блендинга като словообразувателен начин в съвременния български език вж. по-подробно Stamenov 2019 и Blagoeva 2022.

[12] За прехода от фрагмент към афикс вж. напр. Lehrer 2007.

[13] Малко вероятно е в масовото езиково съзнание съществителното *питек* да се отъждествява със старогръцкия си първообраз πίθηκος ‘маймуна’ и затова няма основания то да се разглежда като самостоятелна заемка.

Резултат от блендинг е и съществителното ***тролисимус*** (от *трол* + *генералисимус*). Някои от употребяваните и като приложения към собствени имена, и като нарицателни съществителни образувания с десубстантивна и деадективна основа, като *педералисимус*, *кметисимус*, *пещерисимус*, *простакисимус*, *наглисимус*, *кокаинисимус,* също са резултат от блендинг или от пряко присъединяване към основата на латинската по произход наставка *-исимус* (с разширен вариант *-алисимус*), която показва известна активност в експресивното словообразуване.

4.4. Срещат се и производни, образувани по по-слабо продуктивни словообразователни модели: ***тролок*** (*Соросоидните тролоци и някакви заблудени хорица* (tribune.bg, 2022), ***трòлин*** (*Това тролините сте особена порода хора* (facebook.com, 2024), ***тролар*** (*Ще помагам и ако има нередности като спамери, псуващи лапета, тролари* (csgo.bg, 2016).

Съществителното *тролок* е оформено закономерно със суфикс *-ок*, с който обикновено в българския език се образуват имена на мъжки животни (срв. и образуваните по аналогия оказионализми за означаване на лица *герберок*, *педерок*, *тръмпок*, *путинок*, *циганок*, *соросок*, *гърчок*, в които наставката има и пейоративна функция). Със същата форма – като транскрибирано съответствие на англ. *trolloc*, се означава и вид митологично същество във фентъзи романите от поредицата „Колелото на времето“ на Р. Джордан – т. е. става въпрос за омонимия.

Наставката *-ин* се използва в съвременната писмена разговорна реч като средство за изразяване на отрицателна оценка или нейното подсилване в случаите, когато производната дума и произвеждащото съществително са синоними – напр. *адвокатин* вм. *адвокат*, *идиотин* вм. *идиот*, *педерастин* вм. *педераст* и др.

В част от случаите образуването *тролар* изглежда мотивирано от глаголна основа и може да се окачестви като девербален nomen agentis (срв. *пъдя* > *пъдар*, вж. и т. 2.2). Способността на наставката *-ар* да се присъединява и към съществителни за означаване на лица (срв. *патриот* > *патриотар*, *критик* > *критикар*, *сноб* > *снобар*) като средство за дисфемизация или подсилване на отрицателната оценка, подсказва, че *тролар* би могло да бъде мотивирано и от съществителното *трол*. Категоричното разграничаване на двете интерпретации често е невъзможно.

4.5. ***Троловак*** и ***троловик*** могат да бъдат разглеждани като мотивирани от съкратена субстантивна основа (в този случай сложна дума), при което суфиксите *-овак* и *-овик* се добавят към детерминанта на композитумите *трол команда*, *трол ферма*, *трол фабрика* (по модела на *бензинджия* < *бензи~~останция~~*, вж. Georgieva 2013a: 61), или като мотивирани от именните съчетания *тролска*

команда, *тролска ферма*, *тролска фабрика* по модела на *силовак* < *силова групировка* (вж. Georgieva 2013a: 62). Така значението на *троловак* и *троловик* би могло да се представи с парафразата „член на организирана група от интернет тролове“. Спорно е доколко в тези случаи мотивационната връзка между деривата и основата – композитум или именно съчетание – е осъзната и прозрачна за носителите на езика. Примери като *одобрени и повишени от трол на троловак* (dir.bg, 2015) подсказват, че *троловак* и *троловик* в някои случаи се възприемат и като мотивирани пряко от съществителното *трол*, а суфиксите имат аугментативна и експресивна функция.

Блендингът[14] е друг възможен механизъм за възникването на *троловак* (от *трол* + *трудовак* или *силовак*) и *троловик* (от *трол* + *масовик*), при което образуванията ще се причислят към т. нар. асоциативни блендове (Algeo 1977, цит. по Beliaeva 2019). При тях възможността за съчетаване на изходните лексикални единици се основава на близостта между означаваните концепти в съзнанието на носителите на езика, а не на синтагматично съседство (срв. напр. синтагматичния бленд *веганак* от *вегански козунак*). При висока степен на асоциативна (концептуална) близост между *трол*, от една страна, и *трудовак* (или евентуално *силовак*) и *масовик*, от друга, формациите ще се третират като лексикални блендове[15], а при ниска – като продукт на деривация с наставките *-овак* и *-овик*. Втората възможност според мен е по-вероятна.

4.6. В корпуса на изследването се включват и редица деминутивни названия с произвеждаща основа съществителното *трол* – мъжкородовите ***тролец***, ***тролчец***, ***тролик***, ***тролчик***, ***тролчовец***, ***тролювец*** и среднородовите ***тролче***, ***тролченце***, ***троленце***, ***тролаче***, ***тролѐ***.

Съществителното *тролик* е или пряка заемка от руски (срв. рус. *тролль* > *троллик*), или е образувано на българска почва с руската умалителна наставка *-ик*. И в двата случая производното често се използва за изразяване на отрицателна

[14] Благодаря на анонимния рецензент на студията, който ми обърна внимание на тази възможност.

[15] Образуването на блендове се разглежда не само като словообразувателен процес, но и като резултат от т. нар. концептуално смесване (англ. conceptual blending). Така лексикалният бленд отразява концептуална структура, включваща елементи от входните концептуални структури (съответстващи на лексемите основи), както и собствени новопоявили се елементи (вж. по-подробно Kemmer 2003; срв. и Blagoeva 2022: 21, според която блендовете се характеризират с „непрозрачна ономасиологична структура“). Можем да отбележим, че в някои случаи прилагането на теорията за концептуалното смесване би могло да допринесе за по-доброто изясняване на статута на дадена формация като лексикален бленд или дериват.

оценка на референти, чиито схващания се възприемат като пруски (вж. и т. 2.2.1): *Тролик, оправи си познанията по география: Киевска Рус или днешна Украйна не са Московия* (mediapool.bg, 2022).

Освен вербална основа и интерпретация като nomen agentis (вж. т. 2.2.1) за деривата *тролчик* е възможна и субстантивна основа. Към нея е добавена заетата от руски деминутивна наставка *-чик*, която на българска почва се превръща в средство на експресивното словообразуване (*Тролчик не ти се отваря парашутчето май май?* (blitz.bg, 2016). Разграничаването на трите интерпретации (nomen agentis, nomen deminutivum и добавянето на наставката към субстантивна основа с цел да се маркират предполагаемите пруски убеждения на референта (напр. *идиотчик* вм. *идиот*, *наркоманчик* вм. *наркоман*, вж. и т. 2.2.1), често е трудно.

4.7. С префикси и префиксоиди са образувани следните съществителни, като във връзка с лексикалното значение на основата преобладават препозитивните форманти с квантитативно-квалификативно значение (вж. Georgieva 2013b: 82, 215): ***мегатрол***, ***свръхтрол***, ***супертрол***, ***ултратрол***, ***хипертрол***, ***топтрол***, ***псевдотрол***, ***паратрол***, ***контратрол***, ***антитрол***, ***нетрол***, ***подтрол***, ***архитрол***, ***юбъртрол***.

В по-общ план прави впечатление повишаващата се активност на префиксоида *архи-*[16] в писмената разговорна реч и тенденцията към присъединяването му към субстантивни основи с отрицателнооценъчна семантика, вероятно под влияние на английския език: *архимафиот*, *архиайдук*, *архипедераст*, *архипедал*, *архикомунист*, *архимутра*, *архикурва* и под. В съвременната английска реч формантът когнат *arch-* се свързва предимно с основи, „изразяващи антипатия и ненавист“ (англ. “terms of odium or execration”, вж. OED 2026), като словообразувателният модел е продуктивен (срв. по-нови образувания като *arch-Trumpist*, *arch-feminist*, *arch-globalist* и др.). Част от българските формации вероятно не са образувани на домашна почва, а са калки на английски образци (*архиидиот*, срв. англ. *arch-idiot*; *архинационалист*, срв. англ. *arch-nationalist*; *архивраг*, срв. англ. *arch-enemy*; *архизлодей*, срв. англ. *arch-villain*; *архитъпак*, *архиглупак*, срв. англ. *arch-fool*; *архимошеник*, *архиизмамник*, срв. англ. *arch-scoundrel*; *архипредател*, срв. англ. *arch-traitor*). Регистрираните още в първото издание на том 1 на „Речника на българския език“ (RBE 1977) съществителни *архилъжец* и *архиподлец* обаче едва ли са

[16] Срв. Georgieva 2013b: 115, 214, според която формантът *архи-*, наред с други префикси, бива изместен от *мол-* и не проявява „активност в създаването на префиксални именни деривати през последните години“.

резултат от калкиране, независимо от наличието на структурни съответствия в английския език (съотв. *arch-liar* и *arch-scoundrel*). С други думи, *архи-* е стар формант с квантитативно-квалификативно значение, който в съвременната българска реч е подложен на реактивиране.

Относително новият префиксоид *юбер-* с вариант *юбър-* (*юбер-мутра*, *юбер-националист*, *юбер хора*, *юберкифла*, *юбер-слава*; *юберготин*, *юбър тъп*, *юбер-смотан*, *юбер култов*, *юберсексуален*, *юбер як*, *юбер-православен* и др. (правописът е запазен) и значение ‘много висока степен на проява на признак’ поначало има немски произход. В българския обаче е зает чрез посредничеството на английския език, където неговата активност в деноминалното оказионално словообразуване е доста висока (срв. OED 2024b). Влияние върху активността на форманта в българския оказва и транскрибираният немски философски и идеологически термин *юберменш* (наред с калката *свръхчовек*), който на българска почва се детерминологизира и чиято текстова честота е nSk 19: *От днес официално съм юберменш с антитела и с унтерменши като вас, без антитела, не си хортувам* (investor.bg, 2021). Префиксоидът показва активност в оказионалното словообразуване, като лексикалната му честота е относително висока, както проличава от примерите по-горе.

5. НАЗВАНИЯ НА ЛИЦА ЖЕНИ

Производните съществителни с основа *трол* за означаване на лица жени закономерно са по-малко на брой, тъй като и информацията за половата принадлежност на назоваваното лице трол рядко е „комуникативно релевантна“ (Sumrova 2018: 83).

При оформените със суфикси и суфиксоиди названия на лица мъже с основа глагола *троля* (т. 2.2) или съществителното *трол* (т. 4) не се регистрира съответен феминатив с изключение на агентивното съществително ***тролячка*** (*Магда е руска тролячка на най ниско ниво* (mediapool.bg, 2025).

Като квантитативно неутрални (неумалителни и неувеличителни) имена могат да бъдат определени: ***тролка***, ***тролеса*** (*едното от имената ми е Кошмарът на интернет тролите и тролесите* (dnes.bg, 2018), ***тролкеса***, ***тролкиня*** (*Малоумната тролкиня пак се появи да заработва тук!* (dir.bg, 2024), ***тролиня*** (в псевдонима *Тролиня Рея*), ***тролетина*** и ***тролша***[17] (*ама никой не*

[17] Наставката *-ша*, първоначално със словообразувателно значение ‘съпруга или интимна партньорка на лицето, назовано с произвеждащата основа’, в писмената устна реч, изглежда, разширява употребата си към суфикс за образуване на феминални корелати на съответното название на лице мъж, често с неодобрително значение. Така *депутатша*

ходи в Мацква. Визирам госпожа Тролшата (facebook.com, 2024). Регистрират се и деминутивът ***тролчица*** (*Алоууууу... третополовата тролчица Кончитка* (offnews.bg, 2015) и аугментативът ***тролица*** (*Каква ти тролка, тя си е цяла тролица!* (bgjargon.com, 2018).

5.1. В изследванията на неофеминалното словообразуване е отбелязвана активността на наставката *-еса* за образуване на оказионални названия (вж. Sumrova 2018: 35), която по мои впечатления се увеличава, особено за изразяване на отрицателна оценка.[18] Формата *тролкеса* в метаезиковия коментар *Как се казва на български: „тролка“ или „тролкеса“?* (frognews.bg, 2020) вероятно е бленд от *трол* и *простакеса* или дериват с основа *тролка*.

5.2. Феминативът *тролетина* е образуван с наставката *-етина* (разширен вариант на *-ина*) – срв. регистрираните в писмената разговорна реч по-нови пейоративни означения: *кифлетина*, *скочубретина*, *чалгаретина*, *вампиретина*, *скубетина*, *пастърметина*, *парцалетина*, *разтуретина*, *краветина*, *гюбретина*, *кощрамбетина*, *пичкетина*, *развалетина*, както и неутралнооценъчното *щуретина*.[19] Нейната относително висока лексикална честота (англ. type frequency) и активност за образуване на nomina pejorativa от субстантивни, адективни и други основи според мен се подхранват по групова аналогия с вул-

---

означава не само ‘съпруга на депутат’, но и ‘жена депутат’ изобщо: *Тая депутатша нищо не прави за града си* (flagman.bg, 2020); срв. и *Какви спасява тая грозна идиотша* (dnes.dir.bg, 2023); *Г-жа президентшата нещо не е в час* (за И. Йотова; fakti.bg, 2026).

[18] В допълнение към изброените от В. Сумрова примери срв. и: *пичеса*, *журналеса*, *идиотеса*, *чалгатреса*, *чалгеса*, *помакеса*, *фолкеса*, *вампиреса*, *кифлеса*, *арткритикеса*, *политикеса*, *джукеса*, *духеса*, *курвеса*, *депутеса*, *доцентеса*, *доктореса*, *путкеса*, *тиквеса*, *глупеса*, *тъпеса*; депроприалните *гербереса*, *урсулеса* (напр. *ЕК, ЕП и останалите урсулеси* (glasove.com, 2022) и др. Прави впечатление, че някои производни на *-еса* се срещат често в двукомпонентни прозвища, образувани чрез римна редупликация, с първа съставка съкратеното собствено име *Деса* (*Деса Простакеса*, *Деса Парцалеса*, *Деса Курволеса, Деса Разпореса*, *Деса Трипереса*, *Деса Шафрантеса* и др.). Поради добрата представеност на референтите на прозвищата в българския медиен дискурс този модел на римна редупликация се проявява често и подсилва активността на наставката за образуване на пейоративни феминативи.

[19] Тук разглеждам единствено употребата на наставката за образуване на съществителни имена за назоваване на лица. Част от изброените названия вече са регистрирани лексикографски като диалектни означения за нелица: *парцалетина* ‘парцал’, *скубетина* ‘скубана вълна’, *бабетина* ‘жаба’, *парцалетина* ‘скъсана дреха’, *краветина* ‘женско говедо’ (IDRBE 2012/2021). Разглежданите в настоящата студия значения обаче не могат да се смятат за вторично мотивирани от тях, а са образувани автономно.

гаризмите *курветина*, *разпоретина* и под., чиято текстова честота е доста висока (съотв. nSk 341 и nSk 524). Не може да се изключи и влиянието на различни диалектни неутрални и пейоративни образувания за означаване на лица жени[20].

От синхронна гледна точка наставката *-етина* не е активна за образуване на названия на лица мъже, поради което деривати като *лудетина*, *даскалетина* и под., употребени в ед. ч., в съвременната писмена разговорна реч функционират предимно като феминативи (срв. обаче *Пайнера е чалгетина и няма нищо общо с футбола* (bgsupporters.net, 2007). В примера *До Калеко Алеко: И ти няма да дойдеш никога повече на власт гербаджийска тролетино!* (dnes.bg, 2022) съществителното *тролетина* също е nomen feminativum, употребен обаче за назоваване на референт мъж, за да се изрази пренебрежително отношение. В другите два примера, които открих, съществителното е употребено в мн. ч. и не дава информация за половата принадлежност на референтите, т. е. използвано е в генерична функция: *Родната олигархия си назначи хиляди тролетини* (dnes.bg, 2015); *Как ехото на буцевите тролетини заглъхва* (dnes.bg, 2021). Възможно е и тук феминативът (но в мн. ч.) да е използван за принизяващо означаване на мъже тролове.

6. Като основа за образуване на относителни прилагателни служи както съществителното *трол* (***тролски***, ***тролов***, ***троловски***, ***тролически***, ***тролен***, ***тролев***, ***тролейски***, ***тролешки***), така и някои от производните названия на лица мъже (***тролчески***, ***тролетарски***, ***троладжийски***, ***тролоиден***, ***тролерастки***, ***тролопитешки***).

7. В електронните корпуси се регистрират следните nomina loci със значение ‘обиталище на тролове’: ***троларник***, ***троладжийница***, ***тролник*** (*В тролника на Дир-а къде другаде!* (dir.bg, 2023). Понякога те се употребяват и метонимично за събирателно означаване на лица тролове: *Рашисткият троларник нещо доста възпален ми се струва, или?* (money.bg, 2022); *Доста са стараят и те и троладжийницата* (flagman.bg, 2022).

Като псевдохороними, образувани чрез блендинг, могат да бъдат определени ***Троландия***, ***Тролистан***, ***Тролария***, ***Тролгария***. Високата лексикална честота на компонентите *-ландия* (напр. *Тикволандия*, *Мутроландия*, *Путинландия*, *Боколандия*, *Джендърландия*, *Путландия* и др.) и *-стан* (*Краваристан*, *Помакистан*, *Тиквенистан*, *Орбанистан*, *Панелистан* и др.) дават основания за определянето им като суфиксоиди, образуващи продуктивни словообразователни

[20] Влиянието на диалектите върху оказионалното словообразуване заслужава специално внимание.

модели (Nisheva 2011: 154). Такъв статус има и формантът *-ария*, обособен на базата на блендове като: *Чалгария*, *Блогария*, *Циганария*, *Ченгесария*, *Тъпанария*, *Кравария*, *Гербария*, *Маймунария* и под.

От съществителното *трол* са образувани и редица лични и фамилни имена, използвани като псевдоними в интернет форуми и коментарни полета: ***Трол Тролев***, ***Тролан Тролчев***, ***Ганю Тролкин***, ***Сърбоман Тролевски***, ***Тролко Червенков***, ***Троло Тролев***, ***Тролислав*** и др.

8. Във връзка с повишената активност под влияние на английския език на вида композиция, при който пълнозначна десубстантивна основа се свързва без помощта на съединителна гласна с втора десубстантивна основа (вж. Krumova-Tsvetkova 2013: 88 – 89), се регистрират редица композитуми с детерминант (първи, подчинен член) *трол*: ***трол дружинка***, ***трол група***, ***трол ферма***, ***трол-инженер***, ***трол-кочина***, ***трол фабрика***, ***трол комсомол***, ***трол център***, ***трол-атака***, ***трол акаунт*** и др. Част от тях са заемки от английски език или калки на английски образци.[21]

В някои случаи е налице конкуренция между този вид композитуми, съответен композитум с интерфикс, именна фраза от относително прилагателно и съществително и именна фраза с предложно свързване: *трол ферма* наред с *тролеферма*, *тролоферма*, *ферма за тролове*, *тролска ферма*; *трол бригада* наред с *тролобригада*, *тролска бригада*, *бригада от тролове*.

Със съединителна гласна са оформени *троловръз*, *тролевойнство* (наред с *тролско войнство*), *тролокаскет*.

8.1. Като детерминат (втори, главен член) *трол* се среща в композитуми, образувани и по двата начина (със и без интерфикс), като понякога е налице и конкуренция: *ковид-трол*; *герб-трол* и *герботрол*; *чалга-трол*; *пп-трол* и др.

8.2. Съществителното *трол* се появява и като главен (първи) и подчинен (втори) компонент в прости синтактични групи, съставени от две съществителни: *Балкански ти си трол-идиот, поне да беше прочел статията* (offnews.bg, 2016); *Ти си заяждащ се идиот-трол, които нарича всички тролове* (dir.bg, 2022).

9. От представения анализ проличава добрата словообразувателна и семантична интеграция на съществителното *трол* в българската писмена разговорна реч (вж. уточненията в т. 9.1 по-нататък). Степента на утвърждаване на производните с основа *трол* варира от употреби, характерни единствено за идиолекта на отделна личност (напр. *тролокаскет*), до случаи, в които

[21] Графичната оформеност на композитумите и простите синтактични групи с участието на съществителното *трол* в писмената разговорна реч (със слято, полуслято или разделно изписване) в много случаи се отклонява от кодифицираната норма.

дериватът има висока текстова честота в електронните корпуси и на тази основа може да се смята за *относително* закрепен в узуса (напр. *тролеса* с честота nSk 56, *тролчик* – nSk 31).

9.1. Според М. Попова интеграцията на интернационализмите в езика приемник се проявява чрез „участие на интернационалната дума в словообразувателно гнездо и във вторична номинация чрез метафоричен или метонимичен пренос“ (Popova 2003: 141 – 142, цит. по Blagoeva, Kolkovska 2013: 319). За Д. Благоева и С. Колковска интеграцията на неологизмите изобщо се изразява във включването им в „словообразувателни и семантични процеси“ и установяването на „деривационни и семантични връзки и системни отношения с други лексеми или семеми“, като отново изтъкват участието в семантична деривация като основна интегративна проява (Blagoeva, Kolkovska 2013: 359 – 360). Докато степента на словообразувателната интеграция е количествено измерима чрез установяване на броя на членовете на словообразувателното гнездо – в случая със съществителното *трол* броят на включените в корпуса на изследването деривати (с изключение на собствените имена и псевдонимите) е над 150 – въпросът за семантичната интеграция на заемките има нужда от доуточняване.

На българска почва лексемата *трол* със значение ‘участник в интернет комуникация, който публикува провокиращи коментари’ засега почти не развива нови метонимични и метафорични значения (не се установяват нови лексико-семантични варианти), т. е. съществителното не участва в семантична деривация[22] с изключение на включването му по аналогия в редовния метонимичен пренос „автор → произведение от него“ (Pernishka 1993: 197): *Особено се забавлявам като чета тролове, които довчера с комсомолски плам браниха Боко* (dnevnik.bg, 2021).

Метонимично мотивираното по-общо значение ‘лице, което се опитва да измами някого, да го провокира или да му навреди по друг начин, вкл. и извън интернет’ (срв. сходния семантичен развой при глагола *троля*, т. 1.2), което се регистрира в примери като *Министър Сачева определи в студиото на bTV Мая Манолова като „трол“* (petel.bg, 2020), възниква в английския език[23] и не може да се смята за проява на семантична интеграция в българския (вж. Blagoeva, Kolkovska 2013: 321).

---

[22] Същото важи и за същ. *трол* със значение ‘митологично същество’ въпреки някои индивидуални метафорични употреби за означаване на грозен и неугледен човек.

[23] Срв. напр. англ. съществително *concern troll* ‘загрижен трол’ (т. е. лице, което под прикритието на привидна загриженост коментира някого с цел да осуети плановете му или да му навреди), с което все по-често се означава и поведение извън интернет дискурса.

Доколкото словообразуването е не само морфологичен, но и семантичен процес, строгото разграничаване на словообразувателната от семантичната интеграция според мен не е възможно. Затова като проява на висока семантична интеграция разглеждам и включването на лексемата *трол* в многобройни домашни словообразователни модели за образуване на глаголи и съществителни имена, вкл. композитуми. Словообразувателните модели поначало се характеризират с „общност на семантичното отношение между мотивационно свързаните думи“ (Radeva 2007: 34) – т. е. включването на съществителното *трол* в определен словообразувателен модел означава и включването му в съответното установено за други деривационно свързани двойки общо семантично отношение. Доколкото семантиката на мотивиращата основа, макар и модифицирана от значението на афикса, се включва в семантиката на производните формации, като проява на семантична интеграция на *трол* в българския език разглеждам и включването на някои от дериватите на *трол* в модели на редовна многозначност.

Словообразувателното гнездо на *трол* разкрива изключително богатите възможности на българското експресивно словообразуване в условията на интернет комуникация, независимо от неологичния статус на производните. Високият деривационен потенциал на съществителното *трол* е обусловен както от фонологичния му облик, така и от и лексикалното му значение, което улеснява интеграцията му и съчетаването му като мотивационна основа с различни суфикси, присъщи на емоционално-оценъчното и експресивното словообразуване. Влияние оказват и отбелязаните от Д. Благоева и С. Колковска фактори „комуникативна важност на означеното понятие; функционална целесъобразност […]; потенциал на новата единица да се използва за целите на експресивната номинация“ (Blagoeva, Kolkovska 2013: 359). По-важното е, че този деривационен потенциал се реализира до степен, в която можем да определим съществителното *трол* като един от най-добре интегрираните интернационализми в българската реч, ако не и като най-добре интегрирания.

9.2. В по-общ план концептуализацията на интернет трола се променя. Според А. Биркбак (Birkbak 2018; вж. и т. 1.2.4) първоначално за интернет трол се приема човек, който се „преструва, че е искрен, за да може по-ефективно да пречи на онлайн комуникацията“. Основната му цел е да се забавлява, а в поведението му се открива „намек за известна невинност“. Впоследствие като трол започва да се възприема онзи, който проявява гняв, държи се невъзпитано или нападателно, като основната му цел вече не е забавление. Тролът не просто се преструва, че защитава определена кауза, а наистина вярва в нея. Според Биркбак тази промяна в концептуализацията на интернет трола обуславя и промяната в схващанията за произхода на значението на съществителното *troll* в английския език. Така зловредността (а не закачливостта) като доминиращ

семантичен признак улеснява асоциирането на метафорично мотивираното от глагола *to troll* ‘ловя риба, с въдица, която се влачи от лодка’ значение и значението ‘митологично същество’ (вж. и въведението). В последните години поведението на интернет троловете се концептуализира като „идеологически мотивирано“, а самите те биват възприемани като участници в „политически активизъм“ и „идеологически мотивирана информационна война“. Биркбак не уточнява дали наблюденията му се отнасят до определен езиков колектив, или важат за глобалния интернет дискурс. Прояви на отбелязаните от него промени в концептуализацията на интернет трола обаче откриваме и в българския интернет дискурс. Те, както и техният езиков израз в българската реч (промените в семантичния обем на съществителното *трол* и производните му например), заслужават проследяване и могат да бъдат изследвани с подходяща интердисциплинарна методология.

10. В настоящата студия на подробен словообразувателен и семантичен анализ бяха подложени над 150 производни единици – деривати, лексикални блендове, сложни думи и собствени имена с основа съществителното *трол* ‘участник в интернет комуникация, който публикува провокиращи коментари’, извлечени от електронни корпуси, отразяващи съвременната българска писмена разговорна реч.

В рамките на изложението беше обърнато внимание на производните глаголи с основа *трол* (заедно със съответните им девербативи с процесуално и агентивно значение) от гледна точка на означавания от тях начин на глаголно действие, като бяха формулирани и лексикални значения с различна степен на диференциация. В анализа на производните имена на лица мъже и лица жени беше поставен акцент върху включването на основата *трол* в различни словообразувателни модели с висока или повишаваща се активност в оказионалното и експресивното словообразуване. Очертаха се и моделите на редовна многозначност, в които производните участват.

Беше доказана високата словообразувателна и семантична интеграция на съществителното *трол* в съвременната българска реч, като част от наблюденията биха могли да допринесат за доуточняването и разширяването на дефинициите на съответните производни в „Речника на новите думи в българския език“.

В по-общ план в студията бяха маркирани и различни въпроси, свързани пряко или косвено с оказионалното и експресивното словообразуване в съвременния български език, някои от които заслужават специално изследователско внимание.

Литература / References

Algeo 1977: Algeo, J. Blends, a structural and systemic view. – *American Speech*, vol. 52, no. 1/2, pp. 47 – 64. <https://doi.org/10.2307/454719> [26.03.2026]

Apresjan 1974: Apresjan, Ju. D. Regular polysemy. – *Linguistics*, vol. 12, no. 142, pp. 5 – 32.

Avramova 2003: Avramova, Tsv. *Slovoobrazuvatelni tendentsii pri sashtestvitelnite imena v balgarskiya i cheshkiya ezik v kraya na XX vek*. Sofia: Heron pres. (**Аврамова 2003**: Аврамова, Цв. *Словообразувателни тенденции при съществителните имена в българския и чешкия език в края на XX век*. София: Херон прес.)

Beliaeva 2019: Beliaeva, N. Blending in Morphology (23 May 2019) – In: Aronoff, M. (Ed.). *Oxford Research Encyclopedia of Linguistics* (online edition). New York: Oxford Academic, 3 Sept. 2015. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780199384655.013.511> [26.03.2026]

Birkbak 2018: Birkbak, A. Into the wild online: Learning from Internet trolls. – *First Monday*, 23(5), Article 3. <https://doi.org/10.5210/fm.v22i5.8297> [31.07.2025]

Blagoeva 2008: Blagoeva, D. Nova glagolna leksika v balgarskiya ezik. – In: *V tarsene na smisala i invarianta. Sbornik v chest na prof. Dina S. Stanisheva.* Sofia: Universitetsko izdatelstvo "Sv. Kliment Ohridski", pp. 79 – 90. (**Благоева 2008**: Благоева, Д. Нова глаголна лексика в българския език. – В: *В търсене на смисъла и инварианта. Сборник в чест на проф. Дина С. Станишева.* София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски", с. 79 – 90.)

Blagoeva 2022: Blagoeva, D. Neologizatsiya chrez blending v savremennoto balgarsko slovoobrazuvane. – *Novorechje*, № 6, pp. 18 – 29. (**Благоева 2022**: Благоева, Д. Неологизация чрез блендинг в съвременното българско словообразуване. – *Новоречје*, № 6, с. 18 – 29.)

Blagoeva, Kolkovska 2013: Blagoeva, D., S. Kolkovska. Dinamika i inovatsionni protsesi v balgarskata leksika v kraya na XX i nachaloto na XXI vek. – In: *Balgarska leksikologiya i frazeologiya. T. 1. Balgarska leksikologiya*. Sofia: Akademichno izdatelstvo "Prof. Marin Drinov", pp. 215 – 394. (**Благоева, Колковска 2013**: Благоева, Д., С. Колковска. Динамика и иновационни процеси в българската лексика в края на XX и началото на XXI век. – В: *Българска лексикология и фразеология. Т. 1. Българска лексикология*. София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов", с. 215 – 394.)

Bondzholova 2007: Bondzholova, V. *(Ne)sashtestvuvashtite dumi: okazionalnoto slovotvorchestvo*. Veliko Tarnovo: Universitetsko izdatelstvo "Sv. sv. Kiril i Metodiy". (**Бонджолова 2007**: Бонджолова, В. (*Не)съществуващите думи: оказионалното словотворчество*. Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий".)

Burov 2024: Burov, St. *Poznanieto v ezika na balgarite. Gramatichno izsledvane na kontseptualnata kategorizatsiya na predmetnostta*. Veliko Tarnovo: Faber. (**Буров 2024**: Буров, Ст. *Познанието в езика на българите. Граматично изследване на концептуалната категоризация на предметността*. Велико Търново: Фабер.)

Cambridge 2025: *Cambridge Dictionary*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/troll> [31.07.2025]

Chakarova 1998: Chakarova, Kr. Za sashtnostta na vtorichnata imperfektivatsiya v savremenniya balgarski ezik. – *Nauchni trudove na Plovdivskiya universitet*, t. 36, kn. 1, pp. 171 – 183. <http://belb.info/personal/chakyrova/imperf.htm> [31.07.2025] (**Чакърова 1998**: Чакърова, Кр. За същността на вторичната имперфективация в съвременния български език. – *Научни трудове на Пловдивския университет,* т. 36, кн. 1, с. 171 – 183. <http://belb.info/personal/chakyrova/imperf.htm> [31.07.2025])

Diemer 2011: Diemer, S. Corpus linguistics with Google? – In: *Proceedings of ISLE 2 Boston* (2008). <https://www.bu.edu/isle/files/2012/01/Stefan-Diemer-Corpus-Linguistics-with-Google.pdf> [31.07.2025]

GSBKE 1983: Tilkov, D., St. Stoyanov, K. Popov. *Gramatika na savremenniya balgarski knizhoven ezik. Tom II. Morfologiya*. Sofia: Izdatelstvo na BAN. (**ГСБКЕ 1983**: Тилков, Д., Ст. Стоянов, К. Попов. *Граматика на съвременния български книжовен език. Том II. Морфология*. София: Издателство на БАН.)

Georgieva 2013a: Georgieva, Tsv. Novi sufiksalni imena za litsa v balgarskiya ezik. – In: Blagoeva, D., S. Kolkovska, M. Lishkova (Eds.). *Problemi na neologiyata v slavyanskite ezitsi*. Sofia: Akademichno izdatelstvo "Prof. Marin Drinov", pp. 33 – 76. (**Георгиева 2013а**: Георгиева, Цв. Нови суфиксални имена за лица в българския език. – В: Благоева, Д., С. Колковска, М. Лишкова (ред.). *Проблеми на неологията в славянските езици*. София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов", с. 33 – 76.)

Georgieva 2013b: Georgieva, Tsv. *Inovatsionni protsesi v balgarskata imenna prefiksatsiya.* Sofia: Avangard Prima. (**Георгиева 2013б**: Георгиева, Цв. *Иновационни процеси в българската именна префиксация.* София: Авангард Прима.)

Ivanova 1974: Ivanova, K. *Nachini na glagolnoto deystvie v savremenniya balgarski ezik.* Sofia: Izdatelstvo na BAN. (**Иванова 1974**: Иванова, К. *Начини на глаголното действие в съвременния български език.* София: Издателство на БАН.)

IDRBE 2012/2021: Radeva, V. *Ideografski dialekten rechnik na balgarskiya ezik. T. 1 – 2.* Sofia: Universitetsko izdatelstvo "Sv. Kliment Ohridski". (**ИДРБЕ 2012/2021**: Радева, В. *Идеографски диалектен речник на българския език. Т. 1 – 2.* София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски".)

Kemmer 2003: Kemmer, S. Schemas and lexical blends. – In: Cuyckens, H. et al. (Eds.). *Motivation in Language: Studies in Honor of Günter Radden.* Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, pp. 69 – 97.

Kirova 2016: Kirova, L. Diskursni praktiki v sotsialnite mrezhi. Slovotvorchestvo. – In: Blagoeva, D., S. Kolkovska (Eds.). *Za slovoto – novi tarseniya i podhodi. Yubileen sbornik v chest na chl.-kor. prof. d.f.n. Emiliya Pernishka.* Sofia: Izdatelstvo na BAN "Prof. Marin Drinov", pp. 352 – 359. **(Кирова 2016**: Кирова, Л. Дискурсни практики в социалните мрежи. Словотворчество. – В: Благоева, Д., С. Колковска (ред.). *За*

словото – нови търсения и подходи. Юбилеен сборник в чест на чл.-кор. проф. д.ф.н. Емилия Пернишка. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, с. 352 – 359.)

Koeva 2021: Koeva, Sv. Predikati za sastoyanie: svoystva i lingvistichni testove. – *Cyrillo-Methodian Papers/Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, № 10, pp. 137 – 157. (**Коева 2021**: Коева, Св. Предикати за състояние: свойства и лингвистични тестове. – *Cyrillo-Methodian Papers/Zeszyty Cyrylo-Metodiańskie*, № 10, с. 137 – 157.)

Kostova 2018: Kostova, N. *Glagolni neologizmi v balgarskiya ezik.* Sofia: Avangard Prima. (**Костова 2018**: Костова, Н. *Глаголни неологизми в българския език.* София: Авангард Прима.)

Kotsev 2016: Kotsev, R. *Balgarskiyat ezik kato funktsionirashta sistema v internet komunikatsiyata.* Avtoreferat na disertatsionen trud za prisazhdane na obrazovatelnata i nauchna stepen “doktor”. Veliko Tarnovo. (**Коцев 2016**: Коцев, Р. *Българският език като функциониращa система в интернет комуникацията.* Автореферат на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Велико Търново.)

Krumova-Tsvetkova 2013: Krumova-Tsvetkova, L. Formirane i razvitie na balgarskata leksikalna sistema. – In: *Balgarska leksikologiya i frazeologiya. T. 1. Balgarska leksikologiya.* Sofia: Akademichno izdatelstvo “Prof. Marin Drinov”, pp. 235 – 214. (**Крумова-Цветкова 2013**: Крумова-Цветкова, Л. Формиране и развитие на българската лексикална система. – В: *Българска лексикология и фразеология. Т. 1. Българска лексикология.* София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, с. 235 – 214.)

Leech 1974: Leech, G. *Semantics*. Penguin.

Lehrer 2007: Lehrer, A. Blendalicious. – In: Munat, J. (Ed.). *Lexical creativity, texts and contexts*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, pp. 115 – 133.

Ljubešić et al. 2024: Ljubešić, N., P. Rupnik, T. Kuzman. *Bulgarian web corpus CLASSLA-web.bg 1.0*, Slovenian language resource repository CLARIN.SI. <http://hdl.handle.net/11356/1928> [31.07.2025]

Nisheva 2011: Nisheva, B. Neografskoto predstavyane na postpozitivnite slovoobrazuvatelni komponenti v balgarskiya i cheshkiya ezik (s ogled na savremennata leksikalna dinamika). – In: Blagoeva, D., S. Kolkovska (Eds.). *Savremenni metodi i podhodi v leksikografskata praktika.* Sofia: Avangard Prima, pp. 143 – 172. (**Нишева 2011**: Нишева, Б. Неографското представяне на постпозитивните словообразователни компоненти в българския и чешкия език (с оглед на съвременната лексикална динамика). – В: Благоева, Д., С. Колковска (ред.). *Съвременни методи и подходи в лексикографската практика.* София: Авангард Прима, с. 143 – 172.)

OED 2024a: *Oxford English Dictionary*, “troll (*n.1*), additional sense”, December 2024. <https://doi.org/10.1093/OED/4523166749> [31.07.2025]

OED 2024b: *Oxford English Dictionary*, “uber- (*prefix*), sense 2”, December 2024. <https://doi.org/10.1093/OED/3460553248> [31.07.2025]

OED 2026: *Oxford English Dictionary*, “arch- (*combining form*)”, March 2026. <https://www.oed.com/dictionary/arch_combform> [19.03.2026]

Pernishka 1993: Pernishka, E. *Za sistemnostta v leksikalnata mnogoznachnost na sashtestvitelnite imena.* Sofia: Izdatelstvo na BAN. (**Пернишка 1993**: Пернишка, Е. *За системността в лексикалната многозначност на съществителните имена.* София: Издателство на БАН.)

Petrov 2013: Petrov, V. D. Kam osobenostite na edna grupa nastavki v balgarskiya ezik, izrazyavashti sabiratelnost i otsenachnost. – *Elektronno spisanie LiterNet*, № 12 (169). <http://liternet.bg/publish29/velin-d-petrov/nastavki.htm> [31.07.2025] (**Петров 2013**: Петров, В. Д. Към особеностите на една група наставки в българския език, изразяващи събирателност и оценъчност. – *Електронно списание LiterNet*, № 12 (169). <http://liternet.bg/publish29/velin-d-petrov/nastavki.htm> [31.07.2025])

Polivka 1900: Polivka, J. Le chat botté. Sravnitelna folklorna studiya. – In: *Sbornik za narodni umotvoreniya, nauka i knizhnina.* Kn. 16 – 17. Sofia: Darzhavna pechatnitsa, pp. 782 – 841. (**Поливка 1900**: Поливка, J. Le chat botté. Сравнителна фолклорна студия. – В: *Сборник за народни умотворения, наука и книжнина.* Кн. 16 – 17. София: Държавна печатница, с. 782 – 841.)

Popova 2003: Popova, M. Terminite "adaptatsiya" i "integratsiya" pri internatsionalnite zaemki. – In: *Internacionalizmy v nové slovní zásobě (Sborník příspěvků z konference, Praha, 16.-18. června 2003).* Praha, pp. 141 – 148. (**Попова 2003**: Попова, М. Терминте „адаптация" и „интеграция" при интернационалните заемки. – В: *Internacionalizmy v nové slovní zásobě (Sborník příspěvků z konference, Praha, 16.-18. června 2003).* Praha, с. 141 – 148.)

Radeva 2007: Radeva, V. *V sveta na dumite. Struktura i znachenie na proizvodnite dumi.* Sofia: Universitetsko izdatelstvo "Sv. Kliment Ohridski". (**Радева 2007**: Радева, В. *В света на думите. Структура и значение на производните думи.* София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски".)

RBE 1977: Cholakova, K. et al. (Eds.). *Rechnik na balgarskiya ezik. Tom 1. A – B.* Sofia: Izdatelstvo na BAN. (**РБЕ 1977**: Чолакова, К. и др. (ред.). *Речник на българския език. Том 1. А – Б.* София: Издателство на БАН.)

RNDBE 2010: Pernishka, E., D. Blagoeva, S. Kolkovska. *Rechnik na novite dumi v balgarskiya ezik (ot kraya na XX i parvoto desetiletie na XXI v.).* Sofia: Nauka i izkustvo. (**РНДБЕ 2010**: Пернишка, Е., Д. Благоева, С. Колковска. *Речник на новите думи в българския език (от края на XX и първото десетилетие на XXI в.).* София: Наука и изкуство.)

RNDBE 2021: Blagoeva, D., S. Kolkovska (Eds.). *Rechnik na novite dumi v balgarskiya ezik (ot parvite dve desetiletiya na XXI v.).* Sofia: Nauka i izkustvo. (**РНДБЕ 2021**: Благоева, Д., С. Колковска (ред.). *Речник на новите думи в българския език (от първите две десетилетия на XXI в.)*. София: Наука и изкуство.)

Stamenov 2019: Stamenov, Hr. Borrowing word-formation: *-ing* suffixation and blending in Bulgarian. – In: Stamenov, Hr. *Mezhdu angliyskiya i balgarskiya ezik.* Sofia: Universitetsko izdatelstvo "Sv. Kliment Ohridski", pp. 72 – 103. (**Стаменов 2019**: Стаменов, Хр. Borrowing word-formation: *-ing* suffixation and blending in Bulgarian. – В: Стаменов, Хр. *Между английския и българския език.* София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски", с. 72 – 103.)

Sumrova 2018: Sumrova, V. *Novite feminalni nazvaniya v balgarskiya ezik.* Sofia: Akademichno izdatelstvo “Prof. Marin Drinov”. (**Сумрова 2018**: Сумрова, В. *Новите феминални названия в българския език.* София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов“.)

Иван Тенев
Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Бул. „Цар Освободител“ 15
София, 1504 България
itenev@uni-sofia.bg
https://orcid.org/0009-0009-8421-894X

Ivan Tenev
Sofia University “St. Kliment Ohridski”
15 Tsar Osvoboditel Blvd.
Sofia, 1504 Bulgaria
itenev@uni-sofia.bg
https://orcid.org/0009-0009-8421-894X